

A rhodésiai rezsim vezetője elutasította a brit közvetítési javaslatot

HÍRADÓ

XXI. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1977. FEBRUÁR 5.

A mali külügyminiszter látogatása

Puja Frigyes külügyminiszter meghívására hivatalos látogatást tett Magyarországon *Charles Samba Cissokho*, a Mali Köztársaság külügyminisztere.

A két külügyminiszter megbeszélésén egyetértett abban, hogy a nemzetközi erőviszonyokban a világ haladó erői javára bekövetkezett változás lehetőséget biztosít a nemzetközi enyhülés kiszélesítésére, és kedvező feltételeket teremt a társadalmi haladásért, a nemzeti függetlenségért és a békéért folyó harchoz.

Az afrikai kérdésekről szólva a külügyminiszterek megállapították, hogy a térség jelenlegi helyzetének meghatározó vonása a nemzeti felszabadító mozgalmak harcának erősödése, a haladó, antiimperialista erők térnyerése. Támogatásukról biztosították az alapvető emberi jogokért, a szabadságért és függetlenségért harcoló afrikai népeket és elítélték a törvénytelen fajldozó rendszerek, valamint az imperialista hatalmak mesterkedéseit, amelyek akadályozzák az afrikai lakosság jogos igényeinek kielégítését.

A kétoldalú kapcsolatokat áttekintve a külügyminiszterek megállapították, hogy a Magyar Népköztársaság és a Mali Köztársaság között az előző években kialakult kapcsolatok jó alapokat biztosítanak az együttműködés bővítéséhez.

Charles Samba Cissokho rövidre szabott magyarországi látogatásának különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy hosszabb idő után

ez volt az első magas szintű találkozó a két állam képviselői között. Cissokho személyében annak a Malinak egyik vezetőjét üdvözölték, amely a függetlenség kivívása óta tiszteletre méltó eredményeket ért el a gyarmati múlt örökségének felszámolásában, az ország felvirágoztatásáért folyó nagy munkában, a nép anyagi és kulturális életkörülményeinek javításában. Mindezekben felül a Mali Köztársaság szerte a világon megbecsülést vívott ki magának az el nem kötelezettség eszméin nyugvó pozitív külpolitikájával is. A legnagyobb nyugat-afrikai állam-kormányza az ENSZ-ben és más nemzetközi szervezetekben határozottan sikraszáll a nemzetközi enyhülés elmélyítése, a fegyverkezési hajza megfékezése mellett, küzd az afrikai egység előmozdításáért, hatékony támogatásban részesíti a nemzeti felszabadulást harcoló népeket. Emlékeztet, milyen pozitív szerepet játszott Mali az Angolia elleni imperialista agresszió idején: az ország az elsők között ismerte el Angolia törvényes kormányát.

Ezeknek a politikai állásfoglalásoknak az ismeretében senki számára sem lehetett kétséges, hogy a magyar-mali külügyminiszteri tárgyalásokon a felek között egyetértés mutatkozott korunk olyan nagy problémáinak megítélésében, mint az enyhülés és a leszerelés.

Erthető, hogy a megbeszéléseken megkülönböztetett figyelmet szenteltek a „fekete kontinens” déli felén lejátszódó eseményeknek. A külügyminiszterek kifejezték meggyö-

ződésüket, hogy a feszültség gőc felszámolása csak akkor lehetséges, ha figyelembe vesszük az afrikai lakosság törvényes érdekeit és igényeit. Ennek megfelelően önálló állami státust kell biztosítani Zimbabwének, fel kell számolni a pretóriai rezsim uralmát Namíbiában és meg kell szüntetni az apartheid intézményeit a Dél-afrikai Köztársaságban.

A kétoldalú viszony elemzésekor a külügyminiszterek elégedetten állapíthatják meg, hogy kölcsönös az igény a magyar-mali gazdasági, tudományos és kulturális kapcsolatok bővítésére. A gyümölcsöző együttműködés kiszélesítése megfelel mindkét nép érdekeinek.

Carter az atomkísérlet betiltásáról, a fegyverkorlátozási megbeszélésekről

— Az a szándékom, hogy határozottan törekedjem egy olyan átfogó, mielőbbi egyezmény megkötésére, amely megtiltana az atomkísérleteket — mondotta *James Carter* elnök az amerikai hírugynökségek újságíróinak adott interjújában. — Híve vagyok annak — hangoztatta —, hogy minden atomkísérlet azonnal és teljes mértékben be kell tiltani.

Nem szabad megengedni — hangoztatta Carter —, hogy bizonyos nézetkülönbségek, melyek egyes új fegyverfajtáknak a vlagyivosztoki meg-

Koszigin és Pak Szong Csol eszmecseréi

Alekszej Koszigin szovjet miniszterelnök eszmecserét folytatott *Pak Szong Csol*lal, a KNDK miniszterelnökével.

A baráti, tárgyszerű légkörben lezajlott találkozon folytatták a szovjet-koreai együttműködés elmélyítésével kapcsolatos alapvető kérdések áttekintését. Megkülönböztetett figyelmet szenteltek a két ország közötti gazdasági kapcsolatok továbbfejlesztésének. Folytatták a kölcsönös érdeklődésre számot tartó nemzetközi kérdésekről megkezdett eszmecserét is.

Pak Szong Csol megkoszorúta a Lenin-mauzóleumot és virágot helyezett el az Ismeretlen Katona sírján.

állapodás határozatainak megfelelő besorolásánál támadtak, útját állják egy közeljövőben megkötendő új egyezménynek. — A fővábbi leszerelési tárgyalások távlati kapcsolatban Carter a következőket mondotta: — Ha sikerül megegyezésre jutni a Szovjetunióval az atomfegyverkereszlet korlátozásáról, a következő lépésként indokolt lenne kísérlet tenni rá, hogy más atomhatalmakat is bevonjunk ebbe az erőfeszítésbe, többek között Franciaországot, Angliát, valamint a Kínai Népköztársaságot is.

Átszervezték a nemzetbiztonsági tanácsot

Carter elnök a kormányzat átszervezésére tett ígéretét a Fehér Ház nemzetbiztonsági tanácsának átszervezésével kezdte meg. A Nixon- és a Ford-kormányzat alatt óriási mértékben nőtt a minisztériumok munkájában közvetlenül beavatkozó nemzetbiztonsági tanács hét bizottságát kettőbe vonta össze.

Mint közölték, az átszervezés célja a bel-, kül- és a nemzetközi gazdaságpolitika szoros koordinálásának meg-

teremtése, a politika végrehajtásának átengedése az illetékes minisztériumoknak. Az egyik bizottság, az úgynevezett „Bizottság a politika áttekintésére” elnökségét a megfontolt kérdésektől függően a külügy-, hadügy-, pénzügyminiszter látja el, vagy időnként az elnök gazdasági főtanácsadója. A másik, a speciális egyeztető bizottság elnöke Brzezinski, az elnök nemzetbiztonsági tanácsadója.

Indiában enyhítik a rendkívüli állapottal járó korlátozó rendszabályokat

Delhiben nyilvánosságra hozták azt az elnöki rendeletet, amely feloszlítja az 1971. márciusában megválasztott alsóházat, amelynek mandátumát a rendkívüli állapot 1975. júniusi kihirdetését követően meghosszabbították. Mint már jelentettük, az új választásokat ez év márciusában tartják. A hír bejelentését megelőzően *Indira Gandhi* miniszterelnök aszszony rövid rádió- és televízióbeszédet intézett az ország lakosságához, s ebben jelezte, hogy a kormány enyhít néhány korlátozáson, amelyet a rendkívüli állapottal egyidejűleg vezettek be.

Indiában folytatódik a kampány, amelyet a kommunista párt, az ifjúsági és szakszervezetek indítottak az év elején a legfontosabb elemiszterekben mesterségesen hiányt előidéz, az árakat felszóróló nagykereskedők ellen.

A dolgozók széles tömegei állást foglalnak a textilipar, az édesipar és juteipar, a külföldi tőkéhez kötődő gyógyszerészeti vállalatok és a gabona-nagykereskedés államosítása mellett, és követelik a mezőgazdasági termékek szilárd felvásárlási árának megteremtését, a dolgozók életszükségleteinek kielégítését.

— Azok a követelések, amelyekkel a kommunisták az országos kampány során lépnek fel, a tömegek érde-

Smith, a rhodésiai fehértelepkes rezsim miniszterelnöke elutasította az angol kormányának a többségi uralom megvalósításáig tartó átmeneti időszakra vonatkozó javaslatát. A tényt *Smith*nek és *Ivor Richard*nak, a genfi rhodésiai konferencia elnökének 50 perces megbeszélése után jelentették be Salisburyben. Ezután az angol diplomata sajtóértekezletet tartott, amelyen baljósatának minősítette a döntést. Hangsúlyozta, hogy a kudarcért a teljes felelősség *Smith*-t terheli. Kijelentette: ezek után nem látja értelmét a genfi konferencia újból összehívásának.

Ivor Richard interjú adott a rhodésiai televíziónak. Ebben kétségét fejezte ki, hogy *Smith* a genfi megbeszélések keretein kívül megállapodásra tudna jutni a hatmilliónyi fekete népesség függetlenségi mozgalmainak vezetőivel. Nagy vonalakban vázolta, milyen előnyöket jelentene az európai származású lakosság számára — a nagy alkotmányos hatalommal bíró angol főbiztos elnökletével működő — egy átmeneti kormányzatban való megállapodás. Rámutatott, hogy ez véget vetne a partizánháborúnak, megszüntetné az ENSZ-nek Rhodésia ellen fogamatosított szankcióit.

Az afrikai vezetők elítélik a Smith-rezsimet és a harc fokozására hívnak fel

Anthony Crosland angol külügyminiszter az alsóházban „mélyeséges csalódottságának” adott hangot a rhodésiai fehértelepkes rezsim vezetőjének, *Smith*nek az elutasító válasza miatt, amivel kudarcra ítélte Anglia legújabb megoldási kísérletét.

Zambia a rhodésiai fajldozó rendszer ellen fegyveres harc fokozására szólított fel, és

Hogy a telepeskormány időhúzásra törekszik, és nem híve a demokratikus alapon nyugvó többségi uralomnak, ez már a genfi tárgyalások idején és *Ivor Richard* afrikai konzultációi során is megmutatkozott. Időközben *Smith* azon taktikázott, hogy megossza a nemzeti mozgalmat, és a megállapodásból kizárja a függetlenség legkövetkezősebb erőt, mindenekelőtt a *Josua Nkomo* és a *Robert Mugabe* vezette hazafias frontot. Ez a mozgalm a polgári lakosság jelentős részének és a partizánmozgalomnak a bizalmát élvezi, és ez az, amelyet a környező afrikai államok vezetői is elismernek és támogatnak. *Smith* azonban saját feltételei alapján *Muzoreva* püspök és a kormányból nemrég kivált két miniszter sebtében alakított új törzsi pártjával akar valamiféle megállapodásra jutni. Ilyen külön paktum e politikusok részéről azért kockázatos, mert árulásuk eddigi támogatóik előtt is leleplezi őket. *Smith* elutasításának ez az egyik, politikai bukatója. A másik katonai vonatkozású: döntése a fegyveres harc fokozódásához, kiterjedéséhez vezet, amely véres tragédiába sodorhatja az országot.

támogatásáról biztosította a felszabadító harcot, mint a Smith-rezsim megdöntésének egyedüli lehetőségét.

Elesen elítélte a rhodésiai miniszterelnök döntését, *William Eteki-Mboumoua*, az Afrikai Egységsszervezet főtitkára is. Kijelentette: — Afrikának komolyan fontolóra kell venni a felszabadító harc kiterjesztését.

Az NDK 1976-os gazdasági eredményei

Az NDK-ban 1976-ban tovább folytatódott a népgazdaság szilárd ütemű fejlődése — állapította meg az 1976—1980-as ötéves terv első évkönyvének eredményeiről kiadott statisztikai jelentés. A fejlődést ugyanakkor hátráltatták a külgazdaság nehezebb feltételei és a rendkívüli szárazság.

Az ipari ártermelés tavaly 5,9 százalékkal emelkedett, s 2,6 milliárd márkával meghaladta a tervben megszabott értéket. A mezőgazdaság eredményei 9,8 százalékkal alatta

maradtak az 1975. évinek, így az NDK nemzeti jövedelme összességében 3,7 százalékkal növekedett az elmúlt esztendőben.

1976-ban az NDK-ban egy sor szociálpolitikai intézkedést vezettek be, így emelték a nyugdíjakat, a terheségi és szülési szabadságot. Tavaly 9 millióan jártak az NDK-ból külföldön szocialista országokban, 2,8 millióan pedig nem szocialista országokban: közülük 1,1 millióan az NSZK-ban, 1,5 millióan pedig Nyugat-Berlinben.

Kohl nagykövet nyilatkozata az NDK bonni képvisellete elleni provokációról

Berlinben rendkívül nagy figyelemmel elemzik az NDK bonni állandó képvisellete elleni ismételt provokációk politikai indítékait, a demokratikus német állammal szembeni izgatató kampány NSZK-beli kihasználását, s ennek a két állam viszonyára való hatását.

Dr. Michael Kohl nagykövet, az NDK állandó bonni képviselétének vezetője — akit a képviselletekkel szembeni provokációsorozat ügyében jelentés-

tételre Berlinbe rendelték — a Neues Deutschlandban megjelent nyilatkozatában felhívta a figyelmet rá, hogy a merényletek, háborgatások és fenyegetések — köztük bombamerényletekkel, gyilkosságokkal, elrablásokkal való fenyegetőzések — akadályozzák a képviselletek zavartalan tevékenységét, főként, mert az ilyen ellenséges akciók száma a legutóbbi egy év alatt nagymértékben megnőtt. 1976-ban és 1977. januárjának első felében 988 ilyen esetet jegyeztek fel, az 1975-ös 230-hoz képest.

Schmidt tárgyalásai az amerikai alelnökkel

Walter Mondale, az Egyesült Államok alelnöke, egy órán át négyszemközt, majd kibővített körben tanácskozott *Helmut Schmidt*tel, az NSZK kancellárjával. A nyugat-európai bemutatkozó körútján levő amerikai politikus és a nyugatnémet kormányfő mindenekelőtt gazdasági problémákról tárgyalt. Mint a tanácskozások befejezése után tartott sajtókonferencián a két politikus elmondotta, különösen fontosnak ítélik a nagy ipari országok együttműködését a világ-gazdasági problémák megoldásában.

Napirendre került a nyugatnémet-brazil atomerómű-egyezmény is. Carter amerikai elnök nem tartja kívánatosnak, hogy Brazília nyugatnémet se-

A képviselletek elleni provokációk számának növekedése *Kohl* nagykövet megítélése szerint szoros összefüggésben van „bizonyos NSZK-beli tömegtájékoztatói orgánumok és körök megerősödött NDK-ellenes kampányával, Amikor a hidegháborús hangvétel különösen élesen válik, mindig tapasztalhatjuk az izgatás hatásait az emberekre. Emellett vannak a „hosszasan előkészített és nem csupán szenvedélyek által irányított merényletek”.

Kohl kijelentette: „Az NDK állandó képviselletek elleni merényletek és provokációk kérdésessé teszik a már elért eredményeket. Nehéz folytatni a tárgyalások politikáját, amikor az NSZK-ból megkérdőjelezzik a már megkötött szerződéseket és erősen hátráltatják az NDK NSZK-beli állandó képviselétének normális munkáját”.

A Mexikói KP küldöttségének látogatása hazánkban

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának meghívására látogatást tett hazánkban a Mexikói Kommunista Párt küldöttsége, amelyet *Arnoldo Martinez Verdugo* főtitkár vezetett. A küldöttséget fogadta *Kádár János*, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára. A mexikói testvérpárt képviselőivel megbeszélést folytatott *Gyenes András*, a Központi Bizottság titkára és *dr. Berecz János*, a külügyi osztály vezetője.

A szívélyes, elvtársi légkörű megbeszéléseken az MSZMP és az MKP képviselői kölcsönösen tájékoztatták egymást országuk és pártjuk helyzetéről. Eszmecserét folytattak a nemzetközi, különös tekintettel a latin-amerikai helyzettel, valamint a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom néhány időszerű kérdéséről.

A Mexikói Kommunista Párt küldöttsége elismeréssel szölt azokról az eredményekről, amelyeket a magyar nép az MSZMP vezetésével a fejlett szocialista társadalom építésében elért.

A Magyar Szocialista Munkáspárt képviselői szolidaritásukról és támogatásukról biztosították a Mexikói Kommunista Pártot abban a küzdelemben, amelyet a nemzetközi imperializmus és szövetségesei ellen, a mexikói dolgozó nép érdekeiért, a társadalmi haladásért, a szocializmus ügyéért folytat.

Megállapították, hogy az erőviszonyok megváltozása a szocializmus, a haladó erők javára kedvezően hat a nemzetközi élet alakulására. Ugyanakkor az utóbbi időben a reakciós erők fokozzák tevékenységüket az enyhülés elmélyítésére irányuló törekvé-

sekkel szemben. Hangsúlyozták, hogy határozottan fellépnek minden ilyen akció ellen.

Kifejezték pártjuk szolidaritását a Latin-Amerika demokratikus átalakulásáért, a politikai, a gazdasági függetlenség megerősítéséért harcoló hazafias, demokratikus erőkkel, az imperializmus, a fasizmus és az újgyarmatosítás ellen küzdő minden néppel.

Követelik valamennyi latin-amerikai országban bebörtönzött kommunista demokrata hazafi azonnali szabadon bocsátását.

A két párt nagy fontosságot tulajdonít a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egysége erősítésének, a proletár internacionalizmus elvein alapuló összefogásnak, cselekvésnek. Ezzel kapcsolatban méltatta a latin-amerikai kommunista pártok havannai és az európai kommunista és munkáspártok berlini konferenciáját. Kifejezték meggyőződésüket, hogy kölcsönösen hasznos a testvérpártok között a két- és többoldalú tapasztalatcsere.

Megelégedéssel állapították meg, hogy az MSZMP és a Mexikói Kommunista Párt kapcsolatai a marxizmus-leninizmus, a proletár internacionalizmus elvei alapján jól fejlődnek. Megvizsgálták a két párt közötti gyümölcsöző együttműködés továbbfejlesztésének kérdéseit.

Az MKP küldöttségének magyarországi látogatása hozzájárult a két testvérpárt elvtársi kapcsolatainak megerősítéséhez, a magyar és a mexikói nép barátságának elmélyítéséhez, a két ország közötti kölcsönös előnyös kapcsolatok továbbfejlesztéséhez.

Tiltakozás Spanyolországban a fasiszta terrorcselekmények ellen

Spanyolországban óriási felháborodást váltott ki a három oaloldali ügyvéd meggyilkolása. Országsszerte nagy tömegek részvételével folytatódott a megemlékezések a lemészárolt kommunista ügyvédekéről. Madridban és a Baszkföldön a sztrájkolók újra munkába álltak, de a katalán városokban még több mint 200 ezer dolgozó tiltakozott munkabeszúntással a szélsőjobboldali politikai terror ellen.

A Spanyol Általános Munkásszövetség (UGT) madridi tartományi szervezete közleményben méltatta a dolgozókat a temetés napján tanúsított fegyelmet megtagarítását. A magatartás a dolgozók rendíthetetlen akaratát bizonyítja, hogy nem térnek újabb provokációkat, és elszántan haladnak a demokratikus rendszer megteremtése felé — mutat rá a közlemény.

A minisztertanács üléséről

kiadott hivatalos közleményben a spanyol kormány meg erősítette: a december 15-i népszavazáson kapott megbízásnak megfelelően „továbbra is a demokrácia megteremtésén munkálkodott”.

A közlemény több intézkedést rögzít a szélsőjobboldali terrorizmus megfékezésére. Ezek keretében fegyveres rendőrök védik a baloldali ellenzéki pártok, köztük a kommunista párt, a szocialista pártok és a féllegális szakszervezetek irodáit. A rendőrség a fegyverviselési engedéllyel bíró személyektől is elkobozhatja a fegyverüket, amennyiben az a gyanú, hogy rendbontásra használhatják. Hírhírnökök rámutatnak, hogy Spanyolországban leginkább a Franco-rezsim híveinek van fegyverük. Az El País című lap a közvélemény nevében kifogásolta, hogy a kormány már régebben nem kobozta el a fegyvereket.

A spanyol ellenzéki pártok a terrorista csoportok lefegyverzését követelik

Spanyolországban az újabb terrorcselekmények — öt rendőr és csendőr meggyilkolása jobboldali szélsőségek által — még jobban kieleztek a helyzetet. A minisztertanács rendkívüli ülésén — amely három nap alatt immár a második volt — rendeletet hozott, s ebben egyhónapos időtartamra rendkívüli felhatalmazást ad a rendőrségnek, hogy külön bírósági végzés nélkül házkutatásokat és letartóztatásokat hajthasson végre.

lesz vagy nem lesz demokrácia Spanyolországban — hangoztatja a cikk.

A spanyol fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy újabb terrorakciókra lehet számítani. Egyebek között a demokratikus pártok — köztük a kommunista párt, a demokratikus baloldal, a spanyol szocialista munkáspárt (PSOE) — sok vezetője kapott névtelen fenyegető levelet.

Húsz ellenzéki párt — köztük a Spanyol Kommunista Párt — vezetői közös nyilatkozatban nyugalomra szólították fel a spanyol népet. Mint a nyilatkozat hangoztatja, a legutóbbi napok eseményei bizonyítják: gondosan kidolgozott terv létezik, amelynek célja bizonytalanságot és zűrzavart előidézni az országban, hogy ezzel igazoljanak a politikai életbe való bármilyen erőszakos beavatkozást. A politikai pártok vezetői felszólították a kormányt, hogy fegyverezze le az összes terrorista csoportokat.

Rendőrségi források szerint nagyszabású razziaikon országsszerte több mint 150 személyt tartóztattak le; csupán Madridban 60 gyanúsítottat szállítottak be kihallgatásra. A CIFRA spanyol hírhírnökök úgy tudja, hogy a kommunista ügyvédek meggyilkolásával kapcsolatban őrizetbe vett két argentin állampolgárt kiutasították az országból, és szombaton feltették egy Párizsba tartó repülőgépre.

A politikai pártok — bár ideológiai és egyéb ellentétek vannak közöttük — elítélik az emberrablásokat, a gyilkosságokat, az erőszakot és a provokációkat, és kinyilvánítják, hogy készek megvédelmezni, a népnek a demokráciára és a szabadságra való törekvését — állapítja meg a nyilatkozat.

A spanyol lapok többségében megjelent közös szerkesztésű cikk is rámutat a terrorakciók szándékos, előre kitervezett jellegére. A cikk felhívja a figyelmet arra, hogy a kormány és a politikai pártoknál mielőbb meg kell egyezniük az országban uralkodó helyzet normalizálásához szükséges intézkedésekben. A tét nem kisebb, mint az, hogy

A baszk tartományokban öt újabb pokolgép merényletet követtek el. Sebesülés nem történt; az anyagi kár jelentős.

Az Arab Liga külügyminisztereinek tanácskozása

Kairóban — a tervezettnél egy nappal korábban — befejezték tanácskozásukat az Arab Liga tagországainak külügyminiszterei, illetve nagykövetei. A kétnapos tanácskozásról kiadott közös közlemény szerint a résztvevők egyeztettek országuk álláspontjait a március elejére Kairóban tervezett afrikai-arab csúcstalálkozó előkészületeivel kapcsolatban. A kétnapos konferencián fontos helyet foglalt el a február elején Tuniszban megtartandó nyugat-európai-arab értekezlet előkészítése is.

mosan megtartották Egyiptom, Szíria, Jordánia, Szaúd-Arábia, Katar, Bahrein és az Arab Emirátusok Államszövetsége külügyminisztereinek értekezletét, amelyen részt vett a PFSZ képviselője is. E tanácskozás résztvevői olyan értelmű döntést hoztak, hogy 1977-ben a közeljában gazdag Perzsa-öböl menti államok pénzügyi segítségét nyújtanak Egyiptomnak, Szíriának, Jordániának és a PFSZ-nek. Egyiptom és Szíria egyébként 570 millió dollárt, Jordánia 300 millió dollárt, míg a PFSZ 28 millió dollárt kap — jelentette a TASZSZ.

Az arab külügyminiszterek, illetve nagykövetei a kairói megbeszélésen nem vitatták meg az arabközi biztonsági erők libanoni mandátuma meghosszabbításának kérdését. A közlemény szerint a libanoni kérdést az arab külügyminiszterek februári speciális konferenciáján vagy az Arab Liga tanácsának márciusi rendes ülésén vitatják majd meg. A biztonsági erők libanoni mandátuma április végén jár le.

A Sunday Telegraph című londoni lapnak Szadat kijelentette: Egyiptom kész elfogadni minden Izrael által igényelt garanciát, abban az esetben, ha létrejön egy új palesztinai állam a Jordán folyó nyugati partján.

Az Arab Liga külügyminisztereinek és nagyköveteinek tanácskozásával párhuzam

Az Izraelnek nyújtandó garanciák lehetnek akár kétoldalúak, akár nemzetköziek, vagy más jellegűek. Akkor is kész vagyok elfogadni azokat, ha Izrael védelmi szerződést kíván kötni az Egyesült Államokkal — mondotta Szadat.

Arabközi biztonsági erők Kelet-Bejrútban és a libanoni kikötőkben

A libanoni békét szavatolni hivatott arabközi biztonsági erők alakulatai megszállták a túlnyomóan keresztények lakta Kelet-Bejrút katonai fontosságú pontjait. A páncélosokkal megerősített egységek előrenyomulása zavartalan volt, provokációkra nem került sor.

tük Chamoun, Gemajel, Kaszsisz és az egykori elnök, Frangié) közleményt tettek közzé az elmúlt napokban tartott tanácskozásokról. A fenyegetéstől kísért nyilatkozat leszögezte, hogy a jobboldal eltökélt szándéka „az elfoglalt nemzeti területek teljes felszabadítása” és a Libanonban tartózkodó palesztinok széttelepítése az Arab Liga valamennyi tagországába.

A hírhírnökök jelezték, hogy a biztonsági erők csapatai megszállták több olyan lakonyat, amelyet eddig a jobboldali milíciák használtak.

Az arab országok állam- és kormányfőinek rifjái és kairói tanácskozásain elfogadott határozatok megvalósításában újabb lépést jelent, hogy a mintegy harmincezer főnyi arabközi befekentartó erő ellenőrzés alatt tartja az összes libanoni kikötőket. Az arabközi kontingensek ugyancsak ellenőrzésük alá vonták a Bejrúttól északra, Dara körzetében levő olajtárolókat.

A Libanon Hangja nevű jobboldali rádióadó közlése szerint a főváros keleti szektorában 24 óras sztrájkot hirdettek, tiltakozásul az arabközi biztonsági erők bevonulása ellen. Ugyanakkor a „Libanoni Frontba” tömörült konzervatív jobboldali erők vezetői (közöt-

Libanoni politikai körökben, politikai irányzattól függetlenül örömmel fogadták Szelim al Hossz miniszterelnöknek a muzulmán vezetőkkel folytatott megbeszélésen tett kijelentését, hogy „ő és kormánya elleni Libanon felosztását és a nép, valamint a terület egységének megőrzésén fáradozik”.

A legutóbbi napokban az izraeli kormány több fenyegető kijelentést tett azzal kapcsolatban, hogy az arabközi erők bevonultak bizonyos dél-libanoni körzetekbe, egyebek között Nabatiyé városába. Bejrútban ezeket a kijelentéseket az ország belügyeibe való beavatkozásnak tekintik.

letti — mutatott rá Miettunem — mindkét félnek az a véleménye, hogy a dokumentum valamennyi ajánlása egyformán fontos, és hogy az értekezlet összes résztvevőinek meg kell őket valósítani.

volt, amelyet a Nemzetközi Valuta Alap Egyiptomnak nyújthat. Kairó a következő három esztendőben 450 millió dollár segélyt szeretne kapni.

Todorov hangoztatta, hogy mindkét ország megfelelően teljesíti a helsinki záródokumentumból fakadó kötelezettségeit, és reményét fejezte ki, hogy a belgrádi találkozó további lépéseket tesz majd lehetővé az enyhüléshez vezető úton.

Bejelentették azt is, hogy áprilisban ül össze az a csoport, amelyet a Világbank jelölt ki Egyiptom gazdaságának támogatására. A csoport Szaúd-Arábiát, Kuvaitot, Katar, az Arab Emirátusok Szövetségét, néhány nyugat-európai államot, az Egyesült Államokat, Iránt és Japánt foglalja magában.

— Egyiptom Arab Szocialista Pártja — ülésén hevesen támadta a baloldali Nemzeti Haladó Pártot, azzal a váddal, hogy tagjai és egységük vezetője részt vettek a múlt heti tömegmegmozdulásokban. A kormány párt „kemény magatartásra” hívott fel a baloldali párt ellen.

Mint a TASZSZ hírhírnökök jelentette, az egyiptomi sajtóban jelenleg széles kommunistaellenes kampány folyik, amellyel megkísérlik lepellezni a robbanásához vezető elégedetlenség valódi okait, Egyiptom fokozódó gazdasági nehézségeit. Figyelemre méltó, hogy a legutóbbi időben több, a Szovjetunióval kapcsolatos barátságos cikkeket jelent meg az egyiptomi sajtóban. E cikkek szerzői megpróbálják úgy beállítani a dolgot, mintha a Szovjetunióval Egyiptomhoz fűződő kapcsolatát az utóbbi években az egyiptomi belügyekbe való beavatkozás jelezte volna.

Folytatódott az egyiptomi politikai vezetők konzultációja a tömegmegmozdulás következtében szükségessé vált politikai, gazdasági lépésekről. Hármasban tanácskoztak Szadat elnök, Mubarak alelnök és Mamduh Szalem miniszterelnök. Jól informált körök szerint a megbeszéléseken „felvetődött egy új kormány alakításának a kérdése is”.

Ugyancsak folytatta maratonai megbeszélését John Gunterrel, a Nemzetközi Pénzügyi Alap közel-keleti igazgatójával Hamed Abdul Szajeh egyiptomi gazdasági és gazdasági együttműködési miniszter. „Előzetes megállapodás” született arról, hogy a szervezet 140 millió dolláros gyorshitelét nyújt Egyiptomnak. A feltétel: „gazdasági stabilizációs” program végrehajtása az idén. A megbeszéléseken olyan nagyobb összegű hitelről is szó

A KÉT CIPRUSI KÖZÖSSÉG KÖZELEDÉSE

Makariosz ciprusi elnök és Rauf Denktas, a ciprusi török közösség vezetője sajtóértekezleten számolt a sziget területének 38,5 százalékát tartják megneveiről. Makariosz utalt arra, hogy valószínűnek látszik: februárban ismét felújítják a két közösség rendszeres konzultációit.

rint a török közösség a jövőben beérné a sziget területének 32,8 százalékával. (A török haderők 1974 óta a sziget területének 38,5 százalékát tartják megszállva.) Makariosz hangoztatta: az indítványt nem fogadta el, s változatlanul kitart amellett, hogy a törökök legfeljebb a szigetország területének 20 százalékára tarthatnak igényt.

A megbeszéléssel kapcsolatban, amely 13 év óta a két politikus első személyes találkozója volt, Makariosz azt is közölte, hogy Denktas hajlandóan mutatkozik tárgyalni a ciprusi törökök által elfoglalt terület egy részének visszajuttatásáról. A török javaslat sze-

A török közösség vezetője sajtóértekezletén hangsúlyozta, hogy az álláspontok között egyelőre lényeges különbség van, de a találkozó azt bizonyította, hogy van mód a tárgyalásokra.

A Szovjetunió és India közötti együttműködés

Az indiai Nemzeti Kongresszus Párt vezetősége dokumentumot tett közzé, amely az ország nemzetközi kapcsolatainak alakulását jellemzi.

A Szovjetunióval való együttműködés különleges vonása, hogy az együttműködés kölcsönösen előnyös alapon hozzájárul az ország iparosítási terveinek megvalósításához. Ennek eredményeként szovjet segítséggel Indiában sikeresen fejlődnek a kohászat, az olajvegyipar, a nehézipar, az energetika, a gyógyszeripar és egyéb ágazatok.

A tanulmány nagy figyelmet szentel a szovjet-indiai viszonyoknak. Megállapítja, hogy az elmúlt időszakban az egyenjogúság, a kölcsönös tisztelet, a belügyekbe való be nem avatkozás és a kölcsönös előnyök szilárd alapjain nyugvó szovjet-indiai barátság és sokoldalú együttműködés jelentősen megszilárdult.

A szovjet-indiai kereskedelmi kapcsolatok fő jellemzője a fejlődés dinamizmusa. Az árucseré-forgalom értéke 1980-ra várhatóan megkétszereződik.

A Nemzetközi Valuta Alap kölcsöne Vietnammak

A Nemzetközi Valuta Alap úgy döntött, hogy 36 millió dollár kölcsönt ad a Vietnami Szocialista Kötársaságnak. A 129 tagállamból álló nemzetközi szervezet tulajdonképpen a háborús károk okozta termelés- és termékiesség kompenzálására adja ezt a kölcsönt. A Nemzetközi Valuta Alap hivatalosan nem a háborús károk okozta veszteségek pótlására, hanem a tavalyi exportbevételek 10 százalékos csökkenésének ellensúlyozására adja a kölcsönt Vietnammak. Nyíltan, mint háborús kártérítést, nem adhatja ezt a kölcsönt, mert az Egyesült Államok, amelynek döntő szerepet biztosító tőkereszedé-

se van az alapban, ezt egyértelműen elutasítja. Az Egyesült Államok még a kölcsönostani megindoklását is fenntartásokkal fogadta, de egymagában nem tudta volna megakadályozni ezt a döntést, ezért tartózkodott a szavazástól.

A csehszlovák népgazdaság fejlődése

Csehszlovákiában tavaly 4 százalékkal nőtt a nemzeti jövedelem, az ipar 5,5 százalékkal termelt többet, mint 1975-ben — állapítja meg a Prágában közzétett statisztikai jelentés.

A háború alatt az amerikai bombázások — mint közismert — megsemmisítették a közutakat, a vasútvonalakat és a közlekedéshez és szállításhoz szükséges más létesítményeket. Ezek a súlyos károk még most is erőteljesen akadályozzák a termelést és a belföldi szállításokat, nagy anyagi veszteséget okozva az országnak.

A hatodik ötéves terv sikeres első esztendőjéről közzétett más adatok szerint az építőipar a tervezettnél nagyobb mértékben, 7,6 százalékkal fokozta a termelését, mind az iparban, mind az építőiparban a feladatokat a tervezettnél alacsonyabb munkásszámmal teljesítették.

A mezőgazdaság tavaly a kedvezőtlen időjárás miatt 2,7 százalékkal termelt kevesebbet az 1975. évinél, de gabonából, húsból nem csökkent a termelés, sőt a baromfi- és tejtermelés még fokozódott is. A lakosság pénzbevételei 4,6 az átlagfizetések 2,8 százalékkal nőttek, az általános nyugdíjemelések következtében 3 millió idős embernek 8,7 százalékkal nőtt a juttatása. A tervezettnél többet, 132 ezer lakást adtak át, a kiskereskedelmi forgalom 3,7 százalékkal volt magasabb, mint 1975-ben.

Folytatódik a kampány a „négyek” ellen Kínában

A kínai sajtó nyilvánosságra hozta a KKP Központi Bizottságának az ipari termeléssel foglalkozó köriratát, amely országos ipari értekezlet összehívását helyezi kilátásba.

fenyegetés” gondolatát is, amivel ilyen konkrét összefüggésben jó ideje nem lehetett találkozni.

Gierek Indiában

Az országos ipari értekezlet jelszava: Tanuljunk Tacsingtól, s az északkelet-kínai olajmező példájának követésére szólít fel. Noha Tacsing eddig is országos példa volt — akár Tacsaj a mezőgazdaságban — a központi bizottság körirata szerint a „négyek bandája” volt az akadálya annak, hogy valóban az egész kínai ipar okulhasson a tacsing olajmező tanulságaiból, ugyanis ez a néhai Csou En-laj miniszterelnöknek volt kiemelt iparvállalata.

Edward Gierek és Indira Gandhi miniszterelnök-asszony négy dokumentumot írt alá; a gazdasági, az ipari és a műszaki együttműködésről szóló ötéves egyezményt; a LOT lengyel és az Air India indiai légitársaságok közötti légi közlekedési megállapodást; az 1977–1978-as évre szóló kulturális csereterveit, továbbá az 1977–1978-ra vonatkozó tudományos-műszaki kooperációról szóló jegyzőkönyvet.

A központi bizottság körirata kifejti, hogy erős mezőgazdaság és ipar nélkül nincs fejlett honvédelem sem, s ennek kapcsán felmelegíti a Kínára nehezedő, állítólagos „szovjet

EGYPTOM ÚJABB KÜLFÖLDI SEGÉLYEKET VÁR

Abdel Moneim Kaiszuni gazdasági ügyekkel megbízott egyiptomi miniszterelnök-helyettes nyilatkozott néhány olyan tervezett intézkedésről, amely az ország gazdasági életének helyreállítására hivatott a kormány tervei szerint. Kaiszuni állást foglalt a nagyarányú pénzkibocsátás megszüntetése mellett. A kormány — mint mondta — a közeljövőben építési és fejlesztési kötvényeket bocsát ki külföldi és belföldi vásárlók részére; a kamatok hét százalék lesz. Elmondta, hogy — a múlt heti áremelések miatt kiróbbant jünetések nyomán — a kormány fenntartja ötven árucikk támogatását, ami több mint kétszázmillió egyiptomi fontot jelent. Ezt az összeget új forgalmi adókkal és új, a magasabb jövedelmű rétegeket jobban érintő adórendszer bevezetéséből fedezik. A gazdaság talpraállításához azonban külföldi — elsősorban arab — hi-

telekre és segélyekre van szükség — mondta a miniszterelnök-helyettes.

Kaiszuni nyilatkozatát az egyiptomi politikai vezetés kétnapos tanácskozása előzte meg. Ezen a találkozóon — amelyen Szadat államfő elnökölt — leszögezték: „Új eszközöket kell találni a költségvetési hiány fedezésére, a gazdaság megreformálására.” Az új intézkedések azonban „nem érinthetik a lakosság élelmiszer- és ruházatkódás-ellátását.” Ugyancsak nem lehet csökkenteni a katonai költségvetést, a fegyveres erők hadkészültségének szintjét. A találkozóról kiadott közlemény ugyanakkor „az egyiptomi demokratikus folyamat fenntartására és továbbfejlesztésére” hívott fel, igen éles szavakkal szól azokról, akik „kihaználiák a szabadság levegőjét” és „szabotázsakciókat követnek el, felforgató tevékenységet végeznek”.

Az egyiptomi kormánypárt

„AVATÁSRA” KÉSZÜLVÉ

Régi és új gondok Miskolcon

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Büntetés-végrehajtási Intézet, úgy is fogalmazhatom, „kettős” életet él e cikk megírásának időpontjában: egyrészt a rendes, a korábbi jellegnek megfelelő, immár megszokott eseményekkel követik a napok egymást, másfelől pedig az egyik épületrész emeletén a közeljövő új munkahelye alakul gyors ütemben. De menjünk sorjában!

Börtön — börtön nélkül, ez jelenti a „hagyományos” forma egy részét... A szabálysértők, elzárások megfelelő munkáltatása minden megyei bv. intézetnek komoly gondja. Itt a Nagy-Miskolci Állami Gazdasággal és a Húskombináttal kötötték szerződést. Az első helyen összesen százhusz ember foglalkoztatására van lehetőség: az átlagos létszám hatvan-hetven között mozog, egyszer érték el a százötöt. Jelenleg (január első felében) nyolcvanhatan voltak a „börtönön kívül”. Szándékosan használom immár másodszer ezt a kifejezést: az Állami Gazdaságban dolgozók ugyanis nemcsak a munkaidő alatt nincsenek benn a büntetés-végrehajtási intézetben, hanem utána sem mennek vissza, számukra ott, kinn van a körlet — ha annak lehet nevezni. A kapott tájékoztatás szerint tizen laknak egy nagyobb szobában; állandó hideg-meleg víz, most, a hidegben olajkályha, a gazdaság konyhájáról hozott reggeli-ebéd-vacsora. Jóval „komfortosabb” körülmények tehát, mint az más helyeken megszokott.

A munka — idényjellegű lévén — változatos: részben a hatalmas fölökkel borított melegekben folyó zöldsg-termeléssel kapcsolatos teendőket látják el, részben a szükségleteknek megfelelő más — ha sokszor nem is éppen a legkíméletesebb — feladatok várnak rájuk (például a téli tárolású burgonya válogatása). A bérézés a teljesítmény szerint, csoportonként történik, aki nem dolgozik megfelelően, a többiek zsebéből is „kihúzó” (ezúttal természetesen csak képletesen) néhány forintot. Attól is függ a kereset, hogy mikor, milyen munkát végeztek el; nemcsak négy-öt forintot lehetett — utólag — körülbéli órabérként kiszámítani, hanem húsz forint felett is!

A Húskombinátban dolgozók annyiból vannak más helyzetben, hogy csak a műszak idején vannak ott. Mivel a munka kevesebb fizikai erőt kíván az esetek nagyobb részében, ezen a helyen a női elzárásokot, szabálysértőket is foglalkoztatják. A büntetés-végrehajtási intézettel kötött szerződés hatvan emberre szól, az átlagos létszám harminc körül mozog.

Sok olvasónak talán összefut a nyál a szájában, s arra gondol irigykedve, milyen jó lehet egész napon át a sok finom falat között végezni a munkát... A későbbiekben még szó lesz arról, hogy ezt a lehetőséget milyen módon igyekeznek kihasználni a bv. intézetből jöttek.

Az itt dolgozók — a hivatalos besorolás szerint — segédmunkások, órabérük tizenegyet forint. Havi keresetre átszámítva ez annyit jelent, hogy — huszonöt munkanapot véve alapul — kettőezerhatszáz forint lenne fizetésük a borítékban, ha „kintiek” lennének.

Mind a két említett munkahelyen — az Állami Gazdaságban és a Húskombinátban egyaránt — közös vonás, hogy az ott dolgozóakra, legyenek a büntetés-végrehajtási intézetből vagy a lakásukról érkezettek, azonos kollektív szerződés, azonos kereseti és munkavégzési feltételek vonatkoznak. Itt kell megemlíteni — visszatekintve egyúttal a néhány bekezdéssel előbb említett ivicsiklázó-irigykedő gondolatokra —, hogy még valami közös a két csoportnál; tagja-

ik egyforma sűrűséggel képviselik magukat a rendbontók, fegyelmezetlenkedők táborában.

Amikor belelapoztam a fegyelmi naplóba — amelyet a nevelő állításának igazolására tett élmény az irodában — értetlenül forgattam a lapokat. Munkamegtagadás... tiszteltetés... nem teljesítése... munkarend megszegése — ilyen és hasonló megjegyzések sorakoznak egymás után.

A „munkarend megszegése” kifejezésnél álljunk meg egy pillanatra. Az Állami Gazdaságban is, de főleg a Húskombinátban fordul elő gyakran, hogy valamelyik kinti dolgozót megpróbálják rávenni, helyesebben a rendelkezésükre álló eszközökkel inkább megvesztegetni, hogy hozzon be pálinkát a részükre. Legutóbb például egy szép darab kötött szonkát kínált valaki kettő deciért...

— Arra azonban nem számítanak (vagy ennyi kockázatot megér az a rövid mámor?), hogy a próbálkozások szinte kivétel nélkül visszakerülnek hozzáik — mondja a nevelőtiszt. Vagy a másik, könnyen előforduló lehetőség: az állandóan ott dolgozók ismerik egymást, de a húsz-harminc napot ott töltők csak a bent szerzett ismeretseggel rendelkeznek, így történt meg nemegyszer, hogy a lopott enivalót éppen — az üzemi rendszert valamelyik tagjának kínálják föl az italért...

Túl ezekre az eseteknek fegyelmi jellegű, érdemes elgondolkozni egy kicsit a leíraton. Több büntetés-végrehajtási intézetben — megfelelő lehetőségek híján — még ma sem tudnak munkaalkalmat teremteni, s az elzárásoknak

egész napjukat a körleten, a zárkában töltik el. Visszavisszatérő panasz, kérdés ezeken a helyeken: miért nem lehet dolgozni? Kénytelen vagyok ezúton visszaadni a kérdést: ha lehet dolgozni, miért kell így viselkedni?

Október végé felé jártam utoljára Zalaegerszegen, emlékszem, az intézet parancsnoka milyen örömmel számolt be arról a jó kapcsolatról, amely az ottani elzárások lelkiismeretes munkája nyomán alakult ki a helybeli élelmiszerkereskedelmi vállalattal (emlékeztetőül: különböző élelmiszer-csomagokat állítottak

Egy terem Balassagyarmat

Az Ipoly Cipőgyár munkájáról, terveiről a közelmúltban számolt be a Heti Híradó. Akkor még nem esett szó arról a hat elítéltről, akik most már a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben egy új börtöndolgozó üzem megindításában vesznek részt.

A tulajdonképpeni munka január harmadikán kezdődött el. Az egyik terembe asztalokat, eddig szokatlan formájú szerszámokat vittek be, felállítottak egy bőrvarró gépet, s tiz „helybelivel” elkezdődött az új szakma ismertetése. Ötödikén már tizenhárman, hetedikén tizennégyen, tizedikén huszonketten... és így tovább, lassan-lassan egyre többen lettek a „tanulók”. Elsősorban azok jöttek számításba, akiknek eddigi magatartásával, munkájával szemben nem merült föl különösebb kifogás, tehát arra lehet következtetni, hogy csak a hasznos ismereteket adják tovább társaiknak.

össze a megadott minták alapján). Nemcsak ő, hanem a vállalat vezetője is külön, kihangsúlyozva szolt arról, hogy még csak egy májkonzerv sem tűnt soha el... Igaz, a pálinkacsempészésre jóval kisebb lehetőség volt (ha volt egyáltalán), mivel az intézetben belül történt a csomagok összeállítás, a kelletlenül végzett munkára, a fegyelmezetlenkedésre, a kisebb-nagyobb élelmiszeri „kiegészítésekre” adódott volna alkalom. Mégsem történt meg, ott csak éltek a lehetőségekkel — de nem éltek vissza vele.

Mint elmondták, a bőrfeldolgozásban vannak kevésbé és jobban munkavégnyesebb műveletek. ezen túlmenően azonban a műveletek nagyobb részénél ügyesebb kézre, érzékre, adottságra is szükség van. Az Ipoly Cipőgyárból egyelőre néhány olyan munkafázis — vagy olyan termékek gyártása — kerül át a közeljövőben ide, amelyekhez nem kell feltétlenül hosszabb gyakorlat, aránylag hamar bejáratott.

Február elején indul meg a „rendes” üzemi jellegű termelés, amelynek végleges rendje — a tervek szerint — két műszakos munkanap lesz. Száz-húsz-százötven elítélt talál majd itt kereseti lehetőséget később.

A nevelőtiszt — aki eddig is kísért — megjegyezte: „Bár a szabálysértőkkel lenne csak annyi gond, mint az elítéltekkel...” A jó magaviselet példájáért tehát még Zalaegerszegről sem kell elmenni...
H. A.

Könnyelműség — felsőfokon

- Van kocsija?
- Igen.
- Milyen márkájú?
- Mercedes.

Miután nőtlen, gondolom, a szüleinél lakik, tehát lakása is van. Erre sincs szüksége, ezenkívül némi készpénz is található otthon. Ezek szerint egy ilyen fiaskó után, szerintem, nem a legfontosabb magatartási szabályát, amire ki is oktatták, ennek ellenére megjelent és italt fogyasztott nyilvános szórakozóhelyen. A rendőri ellenőrzés során igazoltatták, s feljelentést tettek ellene. Tehát, méltatlannak bizonyult a bizalomra. Visszakerült a börtönbe, s letöltötte a fennmaradt büntetését. Pálhalma helyett, most a debreceni börtönben.

FiataleMBER. Alig néhány évvel túl a huszadikon. Inkább alacsony, mint középtermetű. Erős áll, makacs arc. Könnyed, szinte játékos modor. Oly természetesen veszi, hogy visszakerült, mintha egy elmaradt sakkpartiról lenne szó. Holott erről szó sincs. Hiszen nemcsak magát hozta ezzel kellemetlen helyzetbe, hanem azokat is, akik bíztak benne. Sőt, hogy e bizalommal visszaélt, árnyékot vet a jövőd szabadelőkre is.

— Nem zavarja magát az a tény, hogy ily csúnyán viszályt a bizalommal?
— De, nagyon rosszul viselkedtem. Könnyelmű voltam. És ezzel az egykedvű válaszal, mintha minden el lenne intézve, arcára újra visszakerült a zárt és kemény vonás.
— Mi az élet célja, mit akar, ha végleg szabadul? Mihez kezd? Van valamilyen szakmája?

— Valamikor egy szövetkezetben voltam, ott dolgoztam, mint betanított munkás, de újabban a szüleimmel együtt — zöldség- és gyümölcs-kiskereskedő vagyok. Itt akarok maradni, velük együtt, s elsősorban anyagilag akarom összehozni magam. Pénzre van szükségem. Aztán majd meglátom, hogy mi lesz. Lehet, hogy tanuló. Le akarok érettségizni. Van két gimnáziumom. Évekkel ezelőtt hagtam abba, azóta nem volt „dóm” folytatni.

ha tudja, hogyan kell banni a sok pénzzel. Ugyanis, bármilyen furcsa, ezt is meg kell tanulni, s mindazt, ami ezzel jár. Fegyelmet, életvitelt, s a pénz eszköztárat. Mert, mit ér a pénz, ha olyan kézbe kerül, mely méltatlan rá. A maga példáján tanulhatta. Börtön, tehát erkölcsi kudarc a vége. Épp ezért, főleg, mert ilyen fiatal sokkal jobban tenné, ha folytatná tanulmányait, s megpróbálná, hogyan is él egy tudatos, gondolkodó ember.
A. J.

VIZSGÁLATI FOGSÁG

Idegesen kopogott az ajtón. Hiába. Vállalt nekivette, betörte az ajtót és amit maga előtt látott, az végképp elvette az esztét. Egy szempillantás alatt tudtára adta, hogy igaz volt a felesége körüli szobeszed. Veszett dühe pillanatok alatt gyilkos kedvre fordult. Előrántotta kését. Megölni mind a kettőt, villant át az agyán. Egy pillanat alatt ugrott feljűk, de az igazgatóhelyettes fűrgén kint termett az ágyból. Óvatosan, meggörnyedve, mint sorozatútesekre készülő boksoló, anyaszült meztelenül, de haragra készen állt vele szemben. A dűhtől remegő, megcsalt férj ráugrott és veszett dulakodás után markolatig düfte kését a meztelen férfi mellkasába.

Éz volt az a pillanat, amikor saját maga döntött önmaga sorsa felett és nem a sors, nem is véletlen. A tárgyalás során a bíróság megállapította, hogy előre megfontolt szándékkal gyilkolt, a szűrés nem önvédelemből, hanem a gyilkos elhatározásból történt. A megcsalt férjnek nem ez volt a véleménye. Nem készült a gyilkosságra, hanem — mint elmondta a bíróság — hirtelen dűhében őlt. De a bíróság az előre megfontolt szándékot látta bizonyítottnak és büntetési tételként tizenöt évi fegyházat szabott ki.

Tizenöt év! Ezt ő nem bírja ki! De mit tud tenni a bíróság döntése ellen? Semmit, állapította meg újra és újra. Elhatározta, hogy nem tölti le a tizenöt évet. Nem bírja elviselni a súlyos börtönveket. Megöli magát! Belépet az öngyilkosjelöltek önszugesztívval határolt büvös körébe, és minden gondolata azután itt kezdődött, itt pihent meg, itt fejeződött be. Igen, öngyilkos lesz! De hogyan? A zárkában négyen vannak. Mindenhova csoportosan mennek.

Képelete az elvzés okozta könnyű halált találta a legkivihetőbbnek. Látott már ilyet a gyárban, amikor az egyik munkatársa bal karját a vállából kiszakította a gép. Azóta sem felejtette el a sérült ember, a haldokló szinte részeg kábulatát, egykedvű nyugalmát és fájdalom nélküli kimúlását. Ő is ilyen gyors és fájdalommentes halált képzelt el önmaga számára. Egy mozdulattal átvágta bal karján az ütőereket, aztán már kábultan sűllyed a semmibe.

halált hozó szerszámmal formálta a kanál fejét, noha késpengéhez alig hasonlított. A kanálfej egyik oldala éles szerszám lett. De hogy még biztonságosabb legyen, kihegyezte a kanál nyelét is úgy, hogy olyan lett, akár egy háromlű törhegy. Arra gondolt, hogy ha a kanál fejének csiszolt éle nem vágja át bal csuklóján az ereket, a kanál nyelének hegyesre csiszolt végével akár szíven is szúrhatja magát.

Elhatározta, hogy nem várja meg a másnap reggelt, de bőre megborszolt a kiömlő vér elképzelt látványától, testének hentes módra való megvagdósásától. A kiélezett kanálfej és a hegyesre csiszolt kanál nyelét eltette a párnája alá. Igen. Ezek az eszközök alkalmasak az élete kioltására. És a legalkalmasabb időpontnak az kínálkozott, amikor takarodó után zárkátársai elalászanak. Amíg a tervehész szükséges eszközöket készítette, zárkátársai sétán voltak. Ő nem ment le velük. Itt a zárkában ült az ágya szélén és újra feltette magának a kérdést: igazán meg akarod ölni magad? Vagy pillanatnyi elkeseredett hangulat játéka az egész? Meglepődött, amikor nem kapott önmagától kerek,

Szabad idő Nyíregyházán

Mindazok az elítéltek, akik az egyéni és csoportos termelési versenyben elérik az első három hely valamelyikét, negyedévenként hat filmet tekinthetnek meg, a többiek ezzel szemben csak háromat. Természetesen, akik jól dolgoznak, csak abban az esetben részesülnek az említett kedvezményben, ha magatartásuk ellen nem merül fel semmiféle kifogás. Ugyanez vonatkozik a tévézésre is, azon szalag dolgozói, akik száz százalék fölött termelnek — jutalomként nézhetnek tévét.

A rádió két és fél óras programot ad, délelőtt és délután — a műszakok számára. Zárás után — takarodóig — a Petőfi vagy a Kossuth rádió műsorát közvetítik. A sportágak közül az asztalitenisz és a sakk gyakorlására van lehetőség, mód és alkalom. Legutóbb nagyszerű asztalitenisz-versenyt rendeztek.

A szabad idő kitöltésének a legjobban bevált formája az olvasás. Körülbelül háromezer kötet található a könyvtárban. Egy elítélt kethetenként két könyvet vehet ki. A katalógus zárkáról zárkára jár, s ennek alapján kapják meg a kért könyveket. Kedvelt és keresett olvasmányok közé tartoznak az útleírások, nagy emberek, művészek életrajzai. Valamint a kalandos és szórakoztató művek. A kortárs szerzők közül sokan olvassák Berkesit és Szilvást, rajtuk kívül az úgynevezett komolyabb írók alkotásait is forgatják. Például Németh László és Krúdy Gyula műveit.

Az idén, a múltal ellentétben, már nem félevenként, hanem negyedévenként tartanak könyvvásárt. A legutóbbi december elején volt, s az elítéltek több, mint huszonháromezer forintért vásároltak könyvet. Lehetőségük volt arra is, hogy hozzátartozóiknak — karácsonyi ajándékképpen — hazaküldjék a vásárolt könyvet.

A könyvtár állománya, már ami a szépirodalmat illeti, kielégítő, a folyamatos feltöltés is rendben folyik, tehát nemcsak régi, hanem kortárs szerzők is kölcsönzhetők. Az új könyveket a helyi könyvesboltból szerzik be, a bolt vezetőivel nagyon jó kapcsolatot alakítottak ki a nevelők, s így a legjobban sikeres könyvet is megszerezhetik. A kulturális költségek jelentős részét a elítéltek „R”-alapja fedezi, tehát az anyavállalat részesedési alapjából utalják át. Leg-

utóbb tizennégyezer forintot kaptak, s ebből fedezték a kultúrterem kialakításának költségeit.

Viszont a szakmai irodalom, azaz a szakirodalom lehetne bővebb és frissebb, hiszen számtalan szakmai igény merülhet fel, amit minden szempontból érdemes kielégíteni. Van olyan ember, aki a régi szakmájában akar elméletileg elmélyedni és olyan is van, aki épp egy új szakma fogásaival szeretne alaposabban ismerkedni. Ezenkívül még léteznek olyan emberek, akik mezőgazdasági, illetve kisállattenyésztési ismereteiket akarják bővíteni. Mindezekre alkalmat ad — a jó szakkönyv.

Az elítéltek képzéséről szólna már megemlítem — a betanított munkás képzés. Jelenleg általános iskolai oktatás nem folyik, de foglalkoznak a gondolatokkal, a felmérések azt bizonyítják, hogy célszerű lesz a bevezetése. Annál is inkább, mert az elítéltek iskolai végzettsége nem kielégítő. (Az elítéltek közül hat analfabéta, egynek 1 osztálya, négynek 2; hainak 3; kilencnek 4; tizenhatnak 5; tizenkilencnek 6 osztálya van.) Az elítéltek közül 108-nak van meg a nyolc osztálya. Két elítélt érettségizett, egynek technikai végzettsége van.

A napokban alakul meg a kultúrbirozság, melyet műszakonként szerveznek meg. Egy-egy műszakból három-négy elítélt kerül be a bizottságba. A munkájukkal kapcsolatos előzetes tervek szerepek és hasznosak: készítenének helyi szerkesztésű rádióműsorokat, témája a munka és az intézeti élet lenne. Ezenkívül tervbe vették, hogy rendszeresen közzölnének könyvismertetőket s más hasznos és érdekes tudnivalókat.

A helyi szerkesztésű műsorok szervezésén segítenék ki a már folyó előadásokat, ahol előszóval, az emberi szó hatáson erejével hívják föl az elítéltek figyelmét mindazokra az új ismeretekre, amelyek a szakmai és az általános műveltség körébe tartoznak. E mellett előadások hangzanak el a családi nevelésről, társadalmi és gazdaságpolitikai kérdésekről. Az előbbieken említettem, hogy nincs általános iskolai oktatás, addig is, míg ezt megszervezik — az elítéltek rendszeresen nézik a tévé Mindenki Iskolája és az Iskolatelevízió műsorát.

Az önképzésre az igényeknek és a nevelési elveknek megfelelően van lehetőség.
A. J.

egyértelmű választ. Csak nézett maga elé. Merengéséből akkor tért magához, amikor a szomszéd zárka ajtaja nyílt, majd becsapódott. Igen, persze, hogy meg akar halni! Mégpedig gyorsan. A lassú halált nem neki találták ki. Ha letölti a tizenöt évet, naponta éli át a vele történetek és naponta hal meg. Tizenöt év alatt több mint ötezerszer hal meg. Nem! Ő csak egyszer fog meghalni. Mégpedig ma éjszaka. A párnája alá nyúlt. Kivetette a gyilkos eszközöket. Nézegette őket és a hegyesre csiszolt kanálnyelével tapogatta a csuklóján levő ütőereket. De amikor a hegyes eszközt jobban rászoritotta, az ütőér ide-oda ugrált, mint valami rugalmas tömlő.

Nem, ez nem! Ő biztosra megy. Ingycirkusz itt nem lesz! Ne higgye senki, hogy csak színleli az öngyilkosságot. Ő ma éjjel meg fog halni. Inkább a gyors halál, mint a lassú. Hogy is bírná itt ki? Szabadsága, se családja. És mire kiszabadulna, talán bele is örülne a börtön körülményeibe, vagy megfulladna a cella levegőjében. Van ereje ahhoz, hogy önmagával végezzon. Csak az ítéletre, a rá váró börtönnapokra, börtön-évekre. A reménytelenül lassan múlt. Örömtelen időre kellett gondolnia és azonnal visszszakapta a bátorságát terve végrehajtásához. Gondolatai össze-vissza cikáztak. Ellágyultan, könnyes szemmel mondott néma búcsút.

INTERJÚ A DUNAI VASMŰ VEZÉRIGAZGATÓJÁVAL

A JELEN ÉS A JÖVŐ

A KGST XXII. speciális ülésének határozata alapján a KGST-tagországok 1974 februárjában aláírták a Vinyica-Albertirsa 750 kilovoltos feszültségű távvezeték építésében való együttműködésről szóló általános egyezményt.

Ez a távvezeték a Szovjetunió Déli Energiarendszere köti össze a KGST-tagországok Egyesített Energiarendszerével. A mintegy 1600 kilométer hosszú Donbassz, Vinyica, Albertirsa 750 kilovoltos villamos összeköttetés a világ legnagyobb távvezetékje lesz. A távvezeték Magyarország 3,3 milliárd kilowattal több villamos energiát fog importálni a Szovjetunióból, amelyből 1-2 milliárd kilowatt villamos energiát továbbít a környező szocialista országokba. A magyar szakasz hossza — 268 kilométer. Magyarország negyedik lesz a világon és második Európában, ahol a legnagyobb, 750 kilovoltos feszültségű alaphálózat létesül.

A sajtó, a rádió, a televízió az utóbbi időben több alkalommal foglalkozott a távvezetékrendszer jelentőségével, az építkezés ütemével, az első óriási méretű oszlopok felállításával.

A Heti Híradóban többször hírt adtunk arról, hogy az épülő energiarendszer tartóoszlopait a Dunai Vasmű a Pálhalmi Célgazdasággal együttműködve Sándorházán készítették. E kiemelkedő nemzetközi tevékenységben nagy és felelősségteljes feladat hárul a Sándorházán dolgozó elítéltekre.

A KGST-határozat aláírásának harmadik évfordulóján megkértük a Dunai Vasmű vezérigazgatóját, dr. Szabó Ferencet, értékelje a Dunai Vasmű és a Pálhalmi Célgazdaság együttműködését, ismeresse az elmúlt esztendő eredményeit, valamint a jövő fejlesztési terveit. Tájékoztattuk a vezérigazgatót arról is, hogy a Dunai Vasmű milyen segítséget tud biztosítani a szabadságvesztés-büntetésből szabadultaknak.

A népgazdaságban az utóbbi években egyre nagyobb szerepe van a könnyűszerkezetes építési módnak — kezdte nyilatkozatát a vezérigazgató. Szeretném megemlíteni, hogy a Dunai Vasmű már a program/meghirdetése előtt is gyártott könnyűacél-szerkezetet. A főközdő kereslet

azonban szükségessé tette gyártmányaink mennyiségének növelését. A Pálhalmi Célgazdasággal megegyeztünk, hogy Sándorházán könnyűacél-szerkezeti üzemet létesítünk. Az üzem kettős célt kívánt szolgálni: fokozni termékeink mennyiségét, valamint lehetőséget teremteni, hogy a szabadságvesztés-büntetésüket töltő elítéltek olyan nagyüzemi keretek között dolgozzanak, olyan szakmai ismeretekre tegyenek szert, amelyet szabadulásuk után hasznosítani tudnak.

Hogyan értékeli a Dunai Vasmű és a Pálhalmi Célgazdaság együttműködését? — A kitűzött kettős célt elértük. Az együttműködés bevált, jó és hasznos. A kezdeti időszakban az elítéltek csak a legegyszerűbb műveleteket végezték. Munkájuk minősége később lehetővé tette, hogy egyre bonyolultabb, munkajellegesebb feladatok elvégzésével is megbízzuk őket.

A három esztendővel ezelőtti született KGST-határozat alapján a Dunai Vasmű vállalta a 750 kilovoltos távvezeték-hálózat tartóoszlopainak elkészítését. Úgy gondoltuk, hogy mivel az elítéltek eddig is jól dolgoztak, rájuk bízhatjuk ezt a bonyolult, nagy pontosságot, precizitást kívánó feladatot is. Szeretném megjegyezni, hogy ilyen nagyságú oszlopokat a Szovjetunió és az Egyesült Államok kivételével eddig még sehol sem gyártottak.

A távvezeték tartó oszlopok előállítására Sándorházán új üzemcsarnokot építettünk, amelyet a legmodernebb gépekkel szereltünk fel. Nagy gondot kellett fordítani az

itt dolgozó elítéltek betanítására. A Dunai Vasmű legjobb szakemberei oktatták, tanították őket. Az első oszlopok 1975 második felében készültek el. A legelső a Rudapesti Nemzetközi Vásáron mutattuk be, nagy sikerrel.

A sorozatgyártás az elmúlt esztendőben kezdődött. Milyen eredményeket ért el a sándorházi üzem?

Egy új üzem indítása mindig sok gonddal, nehézséggel jár. Az üzemben dolgozó elítéltek többségének nem volt szakmai képzettség, de átérzve e nagy munka jelentőségét, viszonylag rövid idő alatt elsajátították az alapműveleteket. Ezért 1976 második felében megkezdhetjük a sorozatgyártást.

A negyedik negyedévben már elértük a tervezett kapacitást. Kettőezeröttszáz tonna acélszerkezetet dolgozott fel Sándorháza. Ez önmagában is jelentős mennyiség, de ez az eredmény még jelentősebb, hiszen a távvezeték tartó oszlopok különböző méretben és típusban készülnek. Örömmel közölhetem, hogy a távvezeték építő vállalat elégegett az oszlopok minőségével és a megadott határidőre való elkészítéssel is. Ami a mennyiséget illeti: az elmúlt évben Sándorházán tízezer tonna könnyűacél-szerkezetet és hétezer tonna távvezeték tartó oszlopot készítettünk.

Hogyan zárta az 1976-os esztendőt a kohászat legnagyobb üze me, a Dunai Vasmű?

Jó évet zárt a Dunai Vasmű. 1976-ban teljesítette csaknem 10 milliárd forint termelési értéktervét, nyeresége 880 millió forint volt. A Dunai Vasmű fennállása óta

a legnagyobb exportot bonyolította le. 1976-ban a nagyarányú szocialista termékcsere kivül a nyugat-európai és a fejlődő országokba összesen hatvanmillió dollár értékű terméket szállított.

Milyen fejlesztési terveket szeretne megvalósítani a Dunai Vasmű?

A következő években tovább bővül a Dunai Vasmű. Többek között új acélművet és egyéb üzemeket építünk. Mint ismeretes, a Dunai Vasmű nemcsak kohászati termékeket állít elő, hanem fel is dolgozza azokat. A melegen hengerelt anyagokból készítjük a Barátság I—II, a Testvériség I—II szakaszainak gáz- és olajvezetékét. A Dunai Vasműben készülnek a házyárak és a családi házak számára a radiátorok. Megkezdjük a nehézacél-szerkezetek gyártását is. Úgy tervezzük, hogy a könnyűacél-szerkezet teljes gyártását, bizonyos műszaki előkészítések kivül, Sándorházára telepítjük. Sándorházára így még nagyobb feladat fog hárulni. A jelenlegi csarnokokhoz hasonló, két újabb épületet emelünk. Így még több elítelt számára tudunk biztosítani nagyüzemi munkalehetőséget, szakmai képzést.

Hol és milyen formában tudják az elítéltek a Sándorházán tanultakat hasznosítani?

Sándorházán betanított munkás-képző tanfolyamokat szerveztünk. Ezeket a tanfolyamokat a Dunai Vasmű szakoktatói vezetik. Itt olyan ismeretekre, gyakorlati és elméleti tudásra tehetnek szert az elítéltek, amelyet az ország, bármely vasipari vagy kohászati üzemében fel tudnak használni. A Dunai Vasmű állítja ki — sikeres vizsga után — a szakmai ismereteket igazoló bizonyítványt.

A Dunai Vasmű nemcsak munkát és tanulási lehetőséget biztosít az elítélteknek, hanem büntetésük letöltése után is segítséget nyújt a társadalomba való visszatérésük elősegítésére, megkönnyítésére. Nemcsak munkát és szállást adunk, hanem a letelepedést is lehetővé tesszük azoknak, akik az első szocialista városunkban akarnak élni és a Dunai Vasműben szeretnének dolgozni... Beszélgetésünk elején emlétettem, hogy az elkövetkező években, a következő ötéves tervben jelentősen bővül a

vasmű. Munkaerőre szükség van, és szükség is lesz. Szívesen fogadunk minden olyan jelentkezőt, aki becsületes módon kívánja rendezni életét. A Dunai Vasműnek több munkásszállója van, minimális térítési díj ellenében kulturált elhelyezést tudunk biztosítani a szabadultaknak. Dunaiújváros és a Dunai Vasmű állandóan fejlődik, egyre több és több lakás épül a városban. Ezért belátható időn belül, körülbelül két-három év múlva, a szabadultak is önálló lakáshoz juthatnak.

Milyen feltételei vannak annak, hogy valaki önálló lakáshoz jusson? — Az első és legfontosabb, hogy becsületes állampolgárként dolgozzon és éljen, hogy magatartásával ne zavarja a város rendjét, nyugalmát. Mi a bizalmat mindenkinek előlegezzük, nem nézzük, hogy ki mikor, miért, hányszor volt büntetve. Tiszta lappal indulhat minden szabadult... A lehetőség mindenki számára adott — mondotta befejezőleg dr. Szabó Ferenc, a Dunai Vasmű vezérigazgatója. — ZIMM —

Bumeráng

Pender elítelt még börtönviszonylatban is életveszélyesen link embernek számított. A kinti „műfaja” szelármoskodás volt, eléggé megnyerő modorral és nagy dumával rendelkezett. Dolgozni a börtönben sem tanult meg, mindig csak a kényelmes és könnyű beosztásra pályázott (elvé az volt: inkább az unalom ölje meg, mint a munka). A fogdát is sűrűn látogatta, ezért amikor a szabadulás küszöbén számbavette a letéti pénzét, alig néhány száz forinttal rendelkezett.

Pender pedig pótolni akarta a börtönben elvesztett éveket, a szabadulás utánra már eleve néhány hét pihenést és szórakozást engedélyezett magának. Az anyagi fedezet biztosítására támadt egy ragyogó ötlete, és ennek megvalósítására finoman kezdte szőni a hálót a gyanútlan rabtársai köré. Az előző szabadulása után a gyakorlatban is bevált „üzenetközvetítést” tervezte társai és a gyanútlan hozzátartozók között. Ezt a „szívességet” készpénzre váltani nem látszott nehéznek, csak biztos fellépésre, jó emlékezetre és megbízható címekre volt szüksége.

A cél érdekében gondosan gyűjtögette rabtársai adatait, a börtönélet kis és jellemző epizódjait. Egyszer már végigjárta az „önzetlen postás” szerepét. Az eredmény meglepő volt, az aratás pedig gazdag. A börtön-társak gyanútlan hozzátartozói a legtöbb helyen kedvesen fogadták, együttérzően hallgatták a börtönbeli „szendések” elethű esetelét, halásak voltak, hogy ez a szimpatikus fiatal ember, akit ártatlanul itéltek el, olyan áldozatkészen támogatta odabent a fiúkat. Ezt a „segítség” a legtöbb helyen, anyagi helyzetüknek megfelelően nagyvonalúan viszonozták, gazdagon megvendégelték, visszafizették a „kölcönt”, sőt szállást is adtak.

Erre az emberi gyengeségre építette a szelármos Pender a szabadulás utáni tervét. Körültekintően kiválasztott néhány olyan elítéltséget, akik odakint rendezettebb körülmények között éltek, finoman kivallatta őket otthoni körülményeiről (előre örült, milyen hatóság lesz ezeket a családoknál előadni, egyben dokumentálni lehet vele a „küldetést” is). Más szóval, elég önkéntes balekre is akadt, akik „fontos” üzenetek átadására kérték fel.

Pender különösen sokat hízelt Emseinek, akit mindenki komoly embernek tartott, nem teragette ki a családi ügyeit, de az a hír járta, hogy jómódú ember. Pender úgy sündörgött körülötte, mint éjjeli lepke a lámpás körül. Addig tolakodott, míg Emsei megunta az örökös zaklatást, és végül költélnék állt. Eleinte még fanyalgott, később elfogadta Pender szives ajánlkozását, és derűs arccal, bizalmasan közölte hozzátartozói címét: Rákospalota, Czabán Samu tér 1. szám.

Pender szabadulásának napja végül elkövetkezett. A szabadulók hagyományává vált szokása szerint Budapest felkereste a Szimpla, Ibolya, Gong szerszámokat, rutinosan elverte a keveske pénzét, és másnap — derűs másnapos hangulatban — elindult, hogy elsők Emsei hozzátartozóit keresse fel, learatni csekély járadásának gazdag természetét. Pender fűtötte a számtalan pohárka konyak, igen vérmes reményeket fűzött ehhez az akcióhoz. Titkos ösztöne azzal biztatta, hogy Emseiékhez nem járadhat hiába. „Mégvágom őket legalább két ronggyal. Ha jól megy, ötöt is kidumálok a zsebükből, ha bedobom a megható részeket...”

A kapu előtt egy fiatal rendőr ácsorgott, aki unalmában a közeledő Penderre figyelte, amint elmélyülten böngészgette a házszámokat. Látta, idegen, ezért előzenyken a segítségére sietett.

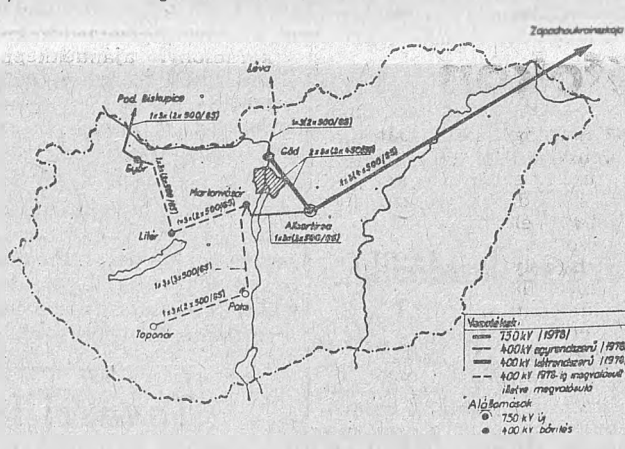
— Keres valakit, kérem? — Keres valakit, kérem? — Pender magabiztosan válaszolt: — Az egyes házszámot keresem! — Akkor jó helyen jár — mosolygott barátságosan a rendőr. — Eppen ez az az épület.

Pender lába a földre gyökerezett, szeme öklömyngyre kigúvadt és úgy meredt az ovális zománctáblára, ahol a fekete betűs feliratból csak egyetlen szó ragadta meg a figyemét: Rendőrkapitányság.

A szelármos ijedtében kishiján lenyelte tulajdon ádámcsutkáját; szerencséjére az udvarias rendőr egy szöke fiatalasszony szólította meg, így Pender feltűnés nélkül felköthette a nyúlcsipőjét. Rohant, mint akit két kutya kerget, még a harmadik utcában is csuklott a réműlettel, és a felháborodástól így dohogott félhangosan: — Aljas Emsei! Volt szíve így átverni a saját szerencsétlen rabtársát...

Bordács László elítelt
Sopronkőháza

750/400 kV-os energiaátvitellel kapcsolatos hálózati létesítmények

nyolcéves fiának, aki huszonhárom éves lenne, amikor ő szabadulna. Az is megfordult a fejében, hogy ma ül utójára asztalhoz, megvacsorázik zárkatársával, most vesz utójára ételt a szájába és az ébresztő, a reggeli már nélkülözhetetlen. Ő már nem lesz köztük. Tudta, hogyan kezdődik a holnapi nap. Tudta, mit fognak mondani róla a zárkatársai, mit az örök.

Rémes volt újra és újra elképzelni, hogy belőle reggelre már hullá lesz, merev, érzéketlen tárgy, melyet gyaloglatlan deszkakoporsóba zárnak és jel-telen sírba temetnek a Rákospalotai temető szélére. És mi van ennél jobb? Ezenkívül csak egy lehetőség van számára, ami semmivel sem kevésbé félelmetes, az hogy valamivel nagyobb koporsóban, a zárkában kell leélnie egy fél életet. Persze, az élőnek rémesebb a halál. De amikor az ötezer évgyógytűben hűződő, kínos-keserves nap jutott újra az eszébe, a végtelen kopár egyformaság, türelhetlennek, örjítőnek érezte a helyzetét. Inkább a sír, mint az ötezer nap! Ez talán, gondolta, öngyilkossága megmérgezi a hűtlen asszony hátralevő napjait is. Hisz neki is van lelkiismerete! Nem a háromlú törre csiszolt kanálfejet, hanem a kanálfejet tartotta jobbnak és csillapíthatatlan indullal folytatta a kanálfej kétségengvé alakítását. Amíg társai a sétáról vissza nem jöttek, dolgozhatott rajta. Elszür-

kült arccal, sápadt ajkát összeharva dolgozott, csiszolta élésre a kövezeten a kanálfejet. Élesedett már az egyik fele, csakhogy ő borotvaélelet akart. Most nem kellett félni, hogy a csiszolás zaját meghallják, mert a börtön belső zaja elnyelt minden hangot. Egyetlen félelmet — hogy a körletor erre talál jönni, és észreveszi, mit csinál — leküzdötte.

Sétáról visszaérkező társainak nem tűnt fel szótlanúsága. Vacsora és takarodó következett. Lefekvéskor megtapogatta a párnája alá rejtett, borotvaélesre csiszolt kanálfejet.

A zárka elcsendesedett, az idő is itt van, de az élet tapadt hozzá, akár a polip. Jobb kezébe szorította a borotvaélesre fent kanálfejet és megmetszette magát. Mintha valaki más döntött volna helyette. Bal kezének csuklóján vágta át az ütőeret. Egy másodperc töredék részébe telt az egész, aztán pillanatokig nem történt semmi. Az ablakon beszűrődő gyér világításban hajszálvékony, piros barázdát látott a kezén. Aztán legnagyobb csodálkozására véres szökőár lö-

vellt fel méternyi magasba a szeme előtt és amint a meleg folyadék visszahullott, karját, csuklóját, tenyerét ragacos pirosra festette. — Megtörtént — villant át agyán.

A szökőár ismét a magasba lövellt, ő pedig kimeredt szemmel leste a furcsa piros játékot, életének apadó-dagadó forrását. Egyszerre remegni kezdett, egész testét kilelte a hideg. Agyának egyik sarkából áru lövellés kiabált: „Állítsd el! Szorítsd le!” De egy másik erősebb hang már le is hurrogtá: „Nem! Vágj még egyszer!” Föliült, és dühösen belehasított újra a sebbe. Az ütőerből szaporán lüktetett a vér, de az áru lövellés még mindig biztatta: „Szorítsd el! Kialts segítséget!”

Oldalra dőlt, szája kinyitott. Nyakán kötélvastságúra dagadtak az erek. Hirtelen úgy érezte, kitor belőle a visszafordíthatatlan segélykiáltás. De nem. Nem adott egy hangot sem.

Összeszorított ajakkal, felfehér arccal találtak rá reggel zárkatársai megmerevedett, hideg testére.

Homoszexuálisok

A Gyűjtőfogházban töltött napok egyikének reggelén, amikor Bokros József kinézett a rácsos ablakon, és újra felfedezte az életet, a körülötte zajló dolgok valóságos pers-

pektíváját, saját helyzete miatt oly erős izgalom fogta el, hogy a szeme is könnybe lábadt. Gondolataiból az zökmentette ki, hogy megszólalt az ébresztő csengő. A han-

gok keveredtek egymással, a halott sürke börtön feleledt, lakott épületté változott.

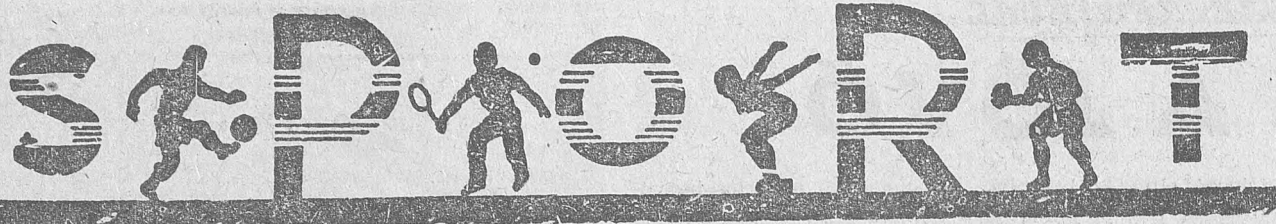
A felső ágyon alvó Matolcsi is felébredt, de arcáról még nem tűnt el a hosszú álom okozta homály, tekintetében még csak félig látszott az emberi értelem nyoma.

Megjelent a létszámlellenőrző brigád: egy főtörzsőrmeister és két börtönőr. A főtörzsőrmeister noteszt tartott a kezében, az egyik őrnél vasrúd volt, minden rácsra rávert vele, az örvetözött benézett a priccek alá, aztán rang szerint sorrendben kimentek a zárkából: elől a főtörzsőrmeister, utána a sima vállapos, az a börtönőr, aki rávert a rácsokra, végül a harmadik börtönőr, akinek az volt a dolga, hogy kezelje az ajtózárat.

A megnyitott zárkából kilépő rabok tisztálkodtak, reggeliztek, majd a napi sétára indultak le a lépcsőn, aztán kiléptek a börtönépület elé, és keresztülvágtak az udvaron. A reggel hűvössége megcsapta, felfrissítette őket, de amint elhagyták a tornácot, gyorsan meg is szabadultak a friss levegőtől, mihelyt beléptek a szemközti épületen keresztülvázott alagútba, amelyet „halálkapunak” neveztek, a börtönben meghalt rabok emlékeztére.

T. K.

(Folytatása következik)

KORCSOLYA EB:

Két szovjet, két NDK-győzelem

A Regőczy-Sallai páros ezüstérmet nyert

A helsinki Jégpalotában 6000 néző előtt zajlottak le az idei műkorcsolyázó- és jégtánc Európa-bajnokságon a párosok küzdelmei. Oriási érdeklődéssel várta a közönség a számban már évek óta uralkodó szovjet kettős, Irina Rodnyina és Alekszandr Zajcev futását.

A 27 éves Rodnyina és a 25 éves Zajcev ezúttal sem okozott csalódást, nagyszerű gyakorlatot mutattak be, a közönség zúgó tapsalattal kiváló teljesítményüket. Már a szabadkorcsolyázás megkezdése előtt sem sok kétség férhet ahhoz, hogy ismét Európa-bajnokságot nyernek, amikor pedig befejezték a látványos futást, a bírók ítélete előtt nyilvánvaló volt, csak a híres szovjet kettősé lehet az aranyérem.

Rodnyinák az anyagerősre háromszor 5,8-at és hatszor 5,9-et kaptak, a művészi kivitel „osztályzatai” pedig kétszer 5,8-at, hatszor 5,9-et és egyszer 6,0. Nagy sikert aratott a másik két érmes szovjet kettős, a Vorobjeva-Vlaszov és a Cserszakova-Sahraj páros is.

A női kötelező gyakorlatokkal folytatódott az Európa-bajnokság. A várakozásnak megfelelően Anett Pötsch (NDK) nyújtotta a legjobb teljesítményt, s mind a 9 pontozóbíró az első helyre tette. A jégtáncosok rövid programjában ezúttal is a Mojszejeva-Minyenkov kettős volt a legjobb, kellemes meglepetés, hogy a Regőczy-Sallai páros a második helyre került.

A férfimezőnyben a szabadon választott gyakorlatokkal véget ért a nagy verseny. Jan Hoffman (NDK) ugrásai kitűnően sikerültek, a pontozók is magasra értékelték teljesítményét. Legnagyobb riválisa, a szovjet Kovaljov egy háromfordulatos ugrásnál bukott, kizökkent a ritmusból, s így Hoffman győzelme biztossá vált, Kovaljov ezüstérmet szerzett, a dobogó harmadik fokára a nemrégien még balettnövendék angol Cousins került.

Immár hosszú évek tapasztalata, hogy a közönség számára a lehangulatossabb, s éppen ezért legvonzóbb a jégtánc. Ez a szám, akárcsak a férfiak

versenye, nagy küzdelmet ígért, ugyanis a Pahomova-Gorskov világbajnok kettős visszavonulásával megnyílt az út a „trónkövetelő” előtt. Két évvel ezelőtt már a Mojszejeva-Minyenkov pár világbajnoki aranyérmet nyert, s ezúttal is a legesélyesebbek voltak, hogy átvegyék honfitársaiktól a váltóbort a dobogó tetején. A második helyért azonban oly szoros volt a verseny, hogy a Regőczy-Sallai és a Linnicsuk-Karponoszov pár között, hogy egy pontozó ide vagy oda értékelése eldönthette a sorrendet.

Érthető, hogy nagy volt a szurkolás a magyarok között, hiszen Európa-bajnokságon hat éve fordult elő legutóbb hasonló, amikor Almássy Zsuzsa nyert ezüstérmet.

Most újra felcsillant a lehetőség. Tizennégy pár lépett jégre, s először a mezőny második felében helyet foglaló kettősök. Aztán szünet következett, s jöttek a dobogóra pályázók, köztük a magyar bajnokpár.

Az már verseny közben kiderült, hogy a Mojszejeva-Minyenkov páros megőrizte az eddigi első helyét, ezúttal is nagyszerű kurt futottak, nem volt vitás Európa-bajnoki címük.

Annál nagyobb volt a harc a második számú szovjet pár és Regőczyék között. Ezúttal azonban „jól jött ki a lépés” a magyar párosnak, összhangban a zenével, elegánsan korcsolyáztak, és kúrjút után nagy taps jutalmazta teljesítményüket. A rivális Linnicsuk-Karponoszov pár csaknem egy ponttal kevesebbet kapott a pontozóktól, és ez azt jelentette, hogy Regőczy Krisztina és Sallai András, sportpályafutásuk során először ezüstérmet nyertek Európa-bajnokságon.

Az utolsó versenynapon a nőknél szabadon választott gyakorlatok után avattak győztest. A várakozásnak megfelelően a 16 éves Anett Pötsch végzett az első helyen. A négy aranyérmes tehát két nemzet osztozott: kettőt a szovjet párosok, kettőt az NDK-sportolók — a férfi és a női egyesben — nyertek.

TENISZ

Svédország—Magyarország 2:1

Pécsett rendkívül izgalmasan kezdődött a modern sportcsarnokban táblás ház előtt a Magyarország—Svédország Európa Kupa teniszmérkőzés. Az első találkozón Baranyi megszerezte a magyar csapatnak az első győzelmet. Az eddig csendben ülő közönség nagy tapsalattal honorálta Baranyi sikerét. A hangulat is mindinkább optimistává vált. A szép győzelem után hideg zuhany

következett: a legjobb magyar versenyző Taróczy Balázs 6:4, 6:4 arányban kikapott K. Johanssontól. Így az egyes mérkőzés után a viadal állása 1:1-re módosult. Mint már annyiszor az EK mérkőzések során, ismét a páros döntött. A magyarokat Benyik és Baranyi képviselte Bengtsson, valamint Norberg ellen. Nyertek a svédek, így a végeredmény: Svédország—Magyarország 2:1.

A párossal nyertek a franciák

Az Európa Kupa fedettpályás versenyen a magyar válogatott Nancyban Franciaország csapata ellen lépett pályára. A magyar csapat számára jól kezdődött a találkozó, mert Szőke Péter magabiztos játékkal, s kifogástalan küzdőszellemmel 6:4, 7:6 arányban nyert Deblicker ellen. A várakozással ellentétben a folytatás már nem sikerült, mert a kitűnő

formában levő Dominguez két játszmában (6:4, 6:4) legyőzte Taróczy Balázst, így a francia csapat egyenlített (1:1). A döntés tehát a párosra maradt. Ebben a küzdelemben a franciák bizonyultak jobbnak, mert a Domingusz, Hallet duó könnyen nyert (6:4, 6:2), a Taróczy, Szőke kettős ellenében. Így a végeredmény: Franciaország—Magyarország 2:1.

Poznanban 3:0

A magyar teniszezők: Poznanban 3:0 arányban győztek a lengyelek ellen. Meg kell azonban jegyezni, hogy a vendéglátók tartalékosan léptek pályára. Az első találkozón Szőke rendkívül magabiztosan

6:2, 6:1-re nyert Wiczorek ellen, majd Taróczy 6:2, 7:5-re legyőzte Wiesniewskit. A páros is meglepően könnyen sikerült: Szőke, Taróczy—Wiczorek, Osolinski 6:1, 6:1.

Újjáalakult a Magyar Olimpiai Bizottság

A Magyar Olimpiai Bizottság a Népstadion sajtótermében megtartotta újjáalakuló ülését. Dr. Beckl Sándor államtitkár, az OTSH elnöke megnyitja után Várfi Ferenc, a jelölő bizottság elnöke tett javaslatot az újjáalakuló MOB tagjaira, majd megválasztották az elnökséget.

A MOB elnöke: dr. Beckl Sándor, az OTSH elnöke, főtisztviselő: dr. Csanádi Árpád, az OTSH elnökhelyettese, a MOB végrehajtó bizottságának tagja.

A MOB tagjai között szerepelnek sportéletünk legkiválóbb szakemberei is, sokan egykori olimpiai- és világbajnok versenyzők, kipróbált sportvezetők, neves sportbarátok.

Az újjáalakult MOB 93 tagja közül 56-an már dolgoztak az előző bizottságban, is, továbbá 47 sportág képviselői kaptak helyet a tagságban, közülük 31-en nyertek egy vagy több olimpiai bajnokságot, 32-en voltak élvonalbeli sportolók, 44 MOB-tagnak van felsőfokú tanári vagy edzői képesítése, a férfiak és nők aránya pedig 78:15.

A második napirendi pontban alapszabály-módosításra került sor. Lochmayer György, az OTSH főosztályvezetője tartott tájékoztatót az 1980. évi moszkvai olimpiai játékokra történő felkészülés irányelveinek kidolgozásáról.

A tájékoztató szerint az elkövetkező időszakban a versenysportokban mennyiségi és minőségi változásokat kell elérni, s közben lehetőséget teremteni az utánpótlás nagyobb ütemű fejlődésére. A szakmai munka kialakításánál figye-

lembe kell venni a megemelt követelményeket, az évenként emelkedő terhelésszintet és az objektíven mérhető fejlődés mutatóit.

A hazai versenyrendszernek is a nemzetközi olimpiai követelményekhez kell igazodnia. A szakmai munkával párhuzamosan fokozottan előtérbe kell, hogy kerüljenek a nevelési, a morális kérdések, amelyek alapvetően befolyásolják az eredményeket.

Az élsportolók munka-, edzési és fejlődési körülményei összhangjának megteremtésén kívül egyértelműen tisztázni kell, hogy világosan rögzíteni a válogatási elveket. A felkészüléshez hatékony segítséget kell adni a tudományos kutatásnak és a sportorvoslásnak. Feladatok vannak a sportdiplomácia terén, s sportpropagandában is, elsősorban a sportolás megszerettetésére és a versenysport vonzókörének szélesítésére.

A felkészülést a sportági szakszövetségek irányítják, és az olimpiai eredményességet alapvetően meghatározó sportágakban lépést kell tartani a fejlődéssel, biztosítani, a jelentős pontszerző együttesek kialakítását. Megfelelő intézkedések szükségesek az atlétika, a torna, az úszás területén az utánpótlás gyorsabb ütemű fejlődéséhez. Ezenkívül el kell érni a nemzetközi színvonalat néhány ma már elmaradottnak ítélt sportágban, mindennek előtt a sporttevékenység fokozásával.

A téli sportágak egy-két versenyszámában a hagyományos részvételt kell biztosítani a felkészülési időszakban.

SAKK

A Portisch-Larsen mérkőzéssel kezdődik...

Már csak néhány hét, és kezdődik a sakkvilág idei legnagyobb eseménye, a világbajnokjelöltek páros mérkőzése. Kijelölték a négy színhelyet is; a Polugajevszkij-Mecking mérkőzést a svájci Luzernban, a Szpasszkij-Hort találkozót Reykjavíkban, a Petroszjan-Korcsnoj összecsapást a Firenze közelében levő Cioccoban, végül a Portisch-Larsen viadalt Rotterdamban rendezik. Mindegyik mérkőzés 12 játszmából áll. A győztes és egyben továbbjutó, aki előbb ér el 6,5 pontot. Amennyiben 12 játszma után az állás 6:6, további két játszmát váltanak (egyet világgal, egyet sötéttel játszik mindenki), mindaddig, amíg az egyik versenyző előnyt nem szerez.

Bennünket elsősorban a Portisch-Larsen mérkőzés érdekelt. Portisch Lajos negyed-szer jutott a világbajnokjelöltek sorába, mégpedig páratlan és kivételes sportsiker után; két szovjet exvilágbajnokkal szemben sikerült kivívnia a továbbjutást, miután a bieli zónaközi tornán az utolsó három fordulónban elért mesterhármasával utolérte őket, és harmas holtverseny állt elő a 2-4. helyen. Az idén 40. életévét betöltő magyar nagymester esélyesnek tartjuk a nála két évvel idősebb dán nagymesterrel szemben.

Eddigi találkozóikon Portisch nyert többször, néhány lerohanásszerű győzelmet is aratott Larsen ellen, például a siegeni sakkolimpián (1970) sötéttel 18 lépésben. Bár ezek jelentőségét nem szabad eltúlozni — Larsen éppen a csatnámérkőzéseknek nem tulajdonít nagy fontosságot, az utóbbi olimpiákon már nem is létszött Dánia színeiben —, mégis bizhatunk a magyar nagymesterben. Szigorúan lo-

gikus, klasszikus stílusú, a hadállás követelményeihez igazoló játékvezetése, tárgyilagos állásmegítélése, hallatlan akaratereje magasabb színvonalat jelent, mint a szellemes „sakkzó viking” olykor nemcsak eredeti, hanem eredetieskedő játéka. Persze Larsen is tud minden hangszeren játszani. Előző páros mérkőzésükön, amelyet megnyert 5,5:4,5 arányban (Porecs, 1968), inkább Portisch kezdeményezett. Igaz, akkor Larsen a rajt után kétpontos vezetésre tett szert Portischnak kellett küzdenie a kiegyenlítésért. A rajtnak most is nagy lesz a jelentősége, mert Larsen kitartása már nem a régi. Megtépázta Fischer elleni 6:0 arányú veresége. Bielben is Petroszjan elleni első vereségét másnap újabb követte, az amerikai R. Byrne-től.

Február 26-án megindulnak a sakkórák Rotterdamban, a Portisch-Larsen mérkőzésen. Két nap múlva kezdődik a másik három találkozó. Néhány hét múlva ismeretessé válik, melyik négy nagymester jut a legjobb négy közé. A magyar sakkzók biznak abban, hogy Portisch Lajos is köztük lesz.

Elhunyt Molnár György

Molnár György, az MTK legendás hírű labdarúgó-csapatának játékos 76 éves korában elhunyt.

Fél évszázada már annak, hogy állandó tagja volt a magyar válogatottnak, huszonhat alkalommal szerepelt a nemzeti tizenegyben. Kora legképzettebb labdarúgói közé tartozott, legendák keringtek technikai tudásáról, kombinatív játékkészségéről.

A krónikák és a kortársak megőrzik emlékét.

Átadták a megyeri stadiont

Még hólepel takarta el az érdeklődők elől a nyolcsávos futópályát, csak a földelátó sejteti a küzdőtér szélét, de mintha csak a nyár lenne, vidám az élet a fedett csarnokban. Ez a kép fogadta mindazokat, akik részt vettek az Ú. Dózsa atlétikai stadionjának ünnepélyes átadásán.

— Hej, ha mi is ilyen körülmények között készülnénk volna a versenyekre — sóhajtot fel a múltat idéző Szentgáli Lajos, egykori Európa-bajnok középtávfutó.

Mindaz, ami ma az atlétikában a korszerűséget jellemzi, Megyeren, a Szilágyi utcai sporttelepen megtalálható. Az öttekötös területen a futópályák mellett kétemeletes épületben rekortán borított futófolyosó, külön kondicionálóterem — kitűnően felszerelve. Az épületben csaknem 300 helyiség, az öltözőktől az orvosi rendelőn át a szaunáig és az oktatóterem, minden a sportolókat kényelmét szolgálja.

— Ez a 40 millió forintos beruházás folytatása annak a sorozatnak, hogy a Bel-

ügyminisztérium dolgozóinak, az Ú. Dózsa sportolójának, Újpest és a környező helységek fiataljainak sportigényeit kielégítsük — mondta az átadás alkalmával tartott ünnepi beszédben a többi között Földesi Jenő belügyminiszter-helyettes.

A stadion már egy kicsit a jövőnek is készül: szomszédában van az úttörőtor, s a tervek szerint lakótelep is létesül metróvonalal. A pálya építése is folytatódik, a fejlesztés második ütemében edzőcsarnok létesül, s a tervek szerint 1982-ben feszített víztükrös uszoda csatlakozik a nagyszerű sportcentrumhoz.

— Most már van minden igényt kielégítő létesítményük az újpesti atlétáknak, rajtuk a sor, hogy milyen eredményekkel viszonyozzák ezt a segítséget — mondta Páder János, az OTSH elnökhelyettese a stadion bemutatása után.

Az Ú. Dózsa elnöksége dr. Geller Sándort választotta a labdarúgó-szakosztály elnökévé.

KÉZILABDA:

Vasas—Spartak Kijev 13:10 (8:5)

Ami igaz — igaz, ritkán van részük mostanában a magyar sportkedvelőknek olyan sportélményben, mint amilyen a Vasas—Spartak Kijev női EKMérkőzés volt. A Körcsarnok, és bizonyosan a televízió nézői is páratlanul izgalmas összecsapásnak lehettek tanúi.

A magyar bajnok nem respektálta a kilenc olimpiai aranyérmes játékos felvonulató, ötszörös EK-nyertes ellenfelét. Hajós mindjárt az elején előnyt szerzett, s bár utána Makarec és Turcsina 1:2-re fordított, Csikné két góljával újra a Vasas jutott előnyhöz. (3:2).

Minden percre megvolt az eseménye, s a főszereplővé a 167-szeres válogatott kapus Bujdosó lépett elő. A kitűnő játékos egymás után két büntetőt védett, a harmadikat a kapufa háraitotta. Mindez bizonyította a kijeviek klasszsisát is, ám a Vasas-játékosokat tűzbe hozta a sorozatos kapusbravúr; 4:2,

5:2 (két Csikné-gól), majd felváltva került a kapukba a labda, s a féldó a magyar együttes 8:5-ös vezetésével zárult, Hajós, Sterbinszky (2), illetve Zubarjeva, Litosenko, Makarec góljával.

Szünet után — ha lehet — még inkább folytatódott a küzdelem. Most Sterbinszky vállalt „oroszlánrészt”: három gólt dobott, igaz, a vendégek öt percig emberhátrányba kerültek. 11:7 volt az eredmény, amikor az idegek harca következett. Hajós kihasználta egy védelmi hibát (12:7), után Hajós két, és Csikné öt percre kiállították. Ezt az időszakot sikerült átvészelnie: Turcsina két góljára Brinzaay válaszolt (13:9). A végén Makarec óriási bombája került a kapuba és a Vasas nagy bravúrral 13:10 (8:5), arányban nyert, három gól előnyt szerzett a február 10-i kijevi visszavágóra.

Tavaszi futballpremier

A naptár még csak a télnél tart, de az időjárás már a tavaszt idézi. Akárcsak a labdarúgás. December óta először előjöttek „barlangjükből” a játékosok. Mezei futóversenyen szerepeltek a nyilvánosság előtt (Pintér Sándor, a Honvéd válogatottja volt a leggyorsabb), majd tíz csapat játszott MNK-mérkőzést. Igaz, mindegyik találkozó nagy volt még a „sárdagasztás”, de mégis futball volt.

Békéscsaba—SZEOL 0:0.

Békéscsaba, 300 néző. Vezető: Szávó — megfelelően. Sáros pálya, napsütéses idő.

Ferencváros—Pécsi MSC 3:0 (2:0).

Kinizsi Húsos pálya, 5000 néző. Vezető: Tátrai — hibátlanul.

Mély talajú, szakos-földes pálya. Gólok: Nyilasi (4. p.), Pusztai (15. és 72. p.).

Honvéd—Vasas 2:1 (0:0).

Fáy utca, 2500 néző. Vezető: Halász — bizonytalanul. Napsütéses, szeles idő, mocaras pálya. Gólok: Pintér (60. p.), Lukács (72. p.), Kovács (83. p.).

Csepel—ZTE 1:0 (1:0).

Csepel, 1500 néző. Vezető: Münz — különösebb hiba nélkül. Tavaszias idő, jó talajú pálya. Gól: Karalyos.

Ú. Dózsa—Dunaújváros 2:1 (0:1).

Megyeri út, 1500 néző. Vezető: Lauber — megfelelően. Sáros, mély talajú, szeles, napos idő. Gólok: Szepesi (15. p.), Fekete (46. p.), Fazekas (60. p.).

RÖVIDEN

Úttagú bizottság — a quebeci kormány jelölte ki — tanulmányozza, hogy mit lehet kezdeni a montreali olimpiai faluval, s miképpen lehetne a legolcsóbban és a leggyorsabban megoldani a központi atlétikai stadion tevékenységének befejezését. Egyébként ide tartozik, hogy Joseph Zaipiat, az olimpiai falut építő társaság vezetőjét márciusban sikkasztás vádjával bíróság elé állítják.

Ejli Johansson, a négyszeres világbajnok Európa-bajnok svéd asztaliteniszező rajtához áll március 26. és április 3. között Birminghamban, a világbajnokságon. Johansson térszerűlése miatt hagyott ki sok versenyt. Felgyógyult, és valószínűleg már a január 23. és 30. közötti pozsonyi csehszlovák nemzetközi asztalitenisz-bajnokságon is szerepel.

Kongói nyilvánította a labdarúgó világbajnoki selejtező afrikai VII. csoportja győztesének az UEFA, mivel Kamerunban a kongóiak 2:1-es vezetésénél a közönség betört a játéktérre, a lelátó egy része leszakadt, s így a találkozót nem lehetett befejezni.

Hargitay és „kiőregedett” úszótársai a jövőben más klubokban, legközelebb a Bp. Honvédban versenyez. Az egyesületi csere mit von maga után? Kétségtelen „újszerű” lesz — mondta Széchy Tamás —, hogy tanítványaim nem a KSI színeit képviselik, a gyakorlati munkában azonban nemigen lesz változás. A képzési folyamatot nem lehet és nem szabad megtörni, tehát valamennyien ugyanazon az úton haladunk, amelyen eddig is jártunk. A Honvédban Gurich József a vezetőedző, természetesen szoros kapcsolatot tartok vele. Az edzésekre viszont továbbra is felügyeletet alatt, a Komjáti uszodában kerül sor.

KULTURÁLIS FIGYELŐ

A szkíták eredete és története

Bár a szkítákról már eddig is voltak ismereteink, történelmükre és művészetükre csak az utóbbi idők folyamán derült fény.

Herodotosz az i. e. V. században már összegyűjtötte a szkítákra vonatkozó helyi görög legendákat. E legendák szerint a szkíták országa korábban a kimmer birodalomhoz tartozott. Herodotosz ismerte a Fekete-tenger északi partvidékén élő szkítákat, akik szoros kapcsolatokat tartottak fenn a térség görög gyarmataival. A Fekete-tenger melléki sztyeppéken kurgánjaik, vagyis sírköveik sokáig fennmaradtak.

A szkíta sírok kincseiről számos monda keletkezett, ami a rablókat arra készítette, hogy kifosszák a szkíta sírokat. A régészek számos, művészeiken kidolgozott ékszert találtak a sírokból.

Az ukrán tudósok napjainkban kutatnak a szkíta kultúra után és szinte nap, mint nap bukkannak új, értékes leletekre. A rendszeres ásatások már igen korán megkezdődtek. 1763-ban, a jelenlegi Kirovograd (akkoriban Elizavetgrad) mellett feltártak egy rendkívül gazdag szkíta sírt, amelyben számos arany- és ezüsttárgyra bukkantak. Ezek között szerepelt egy rövid kard is, amelynek hüvelyét és markolatát fantasztikus, ember alakú istenbábrólakozással díszítették. Az itt talált tárgyakat az I. Péter cár alapította múzeumban helyezték el, a szibériai kurgánokban korábban feltárt más szkíta eredetű arany- és ezüst tárgyak mellett. Ez utóbbiakat 1715–16-ban ajándékozta a cárnak N. Demidoff urali bányatulajdonos és Gagarin herceg, tobolszki kormányzó. A cár már 1718-ban ukázott arról, amelynek értelmében kötelezte birodalmának lakosait, hogy szolgáltatásnak be minden régi tárgyat, amelyet a föld mélyében vagy a vízben találnak, s amelyekről feltételezhető, hogy történelmi emlékek. A Szibériában talált mesés tárgyakról csak a XIX. század elején bizonyosodott be, hogy szkíta eredetűek.

A régészek csak fokozatosan ébredtek rá, hogy a Duna és a Kínai Fal között elterülő hatalmas földterületen talált leletek mind azonos kultúra termékei. A mintegy 7000 km hosszúságú területen előkerült fegyvereken, rövid kardokon, nyílvevőkön azonos díszítéseket találtak. A közeli kultúrák befolyása nyomán elterjedtek azok az állatbábrólakozások, amelyeket a későbbiek folyamán szibériai szkíta állatbábrólakozásnak neveztek. A térség népei szoros kulturális kapcsolatokat alakítottak ki a szomszédos népekkel már az i. e. VIII. században, a kimmer birodalom virágzása idején is. Erről tanúskodnak az arszani kurgánból előkerült leletek is. Egy hadvezér kurgánjából előkerültek perzsa eredetű szövetfoslányok, amelyekről a vizsgálatok során megállapították, hogy két évszázaddal korábbiak, mint az Altáj-hegységben levő Pazirik kurgánból előkerült világhírű szőnyegek. A leletekből az is kiderült, hogy a kimmer és később a szkíták félig nomád állattenyésztő életmódot folytattak. Legfontosabb háziállatuk a ló volt, ami természetes is, hiszen ló nélkül ilyen hatalmas területeket képtelenség lett volna bejárni.

A legtöbb tárgy ezüsthől, aranyból és kiváló minőségű bronzból készült. A Duna és Kelet-Kazaszta közötti területen sem arany-, sem réz-, sem önlövelű nem volt. Ebből arra következtethetünk, hogy

az említett népek a bronz előállításához szükséges fémeket nagy távolságról szereztek be. A hatalmas terület keleti és nyugati része között természetesen nem alakult ki közvetlen kapcsolat, hanem az egyes törzsek stafétaszerűen adták át egymásnak kulturális vívmányaikat. A közös kultúrávonalak kialakításában természetesen nagy szerepet játszott az is, hogy a fegyveres lovasok nagy területeket jártak be. Erről tudósít Herodotosz is, aki szerint a kimmerek és szkíták több hadjáratot vezettek Elő-Ázsiában. Herodotosz állításait a közelmúltban előkerült asszír leletek is igazolják. A nyírei könyvtárban előkerült ékírásos agyagtáblák azt bizonyítják, hogy a kimmerek már az i. e. VIII. század közepén megjelentek Nyugat-Ázsia bizonyos térségeiben.

A VII. században már a szkíták is részt vettek az asszír birodalom leigázásában. Ezt az eseményt jegyezte fel Nabopolassar babilóniai király krónikája, amely a 616 és 609 közötti eseményeket örökíti meg, valamint Khorenatsi az V. században élt örmény történész Ninive pusztulásáról írt műve. A Kaukázuson túli Urartuban végzett ásatások alkalmával az i. e. VII. századból származó löszerszámok, fegyverek és ékszerek kerültek felszínre. Amelyek a prinyepróvi szkíta sírokban talált leletekkel mutatnak hasonlóságot. A második világháború végén felfedezett híres kincslelet nyilvánvalóvá tette, hogy a szkíták szoros kapcsolatban álltak Elő-Ázsia népeivel. Az itt előkerült fegyvereken és más használati tárgyakon levő díszítések azonosak a szkíta leleteken alkalmazott díszítő elemekkel. Díszítő motívumként igen gyakran szerepel a szarvas és az ókori kelet művészetére jellemző szent fa, amely körül istenségek és állati alakok táncolnak. Miután a szkíták felvették a kapcsolatokat a görögökkel, természetesen átvették művészetük jó néhány elemét is. A szkíta sírokból előkerült tárgyak között könnyen megkülönböztethetjük a görög gyarmatról származókat a kimonodottan szkíta eredetűektől.

A szkíták kultúrája tehát rávilágít azokra a kapcsolatokra, amelyeket ez az ősi nép a közeli és távoli országok lakóival alakított ki. Kapcsolatot teremtek Kelet-Európa és a Távol-Kelet között annak a hatalmas „folyosónak” a mentén, amely összekötötte Keletet Nyugattal az i. e. I. évezred közepén. A szkíták tehát előkészítői voltak a híres „selyem útnak”, amely a XVI. századig kötötte össze a Földközi-tenger keleti partvidékét a Sárgea folyóval, s áthaladt Iránon, Közép-Ázsián és Turkesztánon.

Láthatjuk tehát, hogy a szkíta kultúra világa rendkívül jelentős szerepet játszott az ókor történelmében.

Meghalt Vásárhelyi Zoltán

Vásárhelyi Zoltán karnagy, Kossuth-díjas, kiváló művész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola nyugalmazott tanára, 77 éves korában, rövid szenvedés után meghalt.

Vásárhelyi Zoltán 1921-ben szerzett hegedűtanári oklevelet, 1924-ben pedig zeneszerzői képesítést. 1938-tól számos munkáskórust és üzem énekkart vezetett, a Munkásdalösszeállítás országos karnagya volt. Kórusával — a későbbi Vásárhelyi-kórus — számos nemzetközi s hazai versenyen nyert díjat. A MÁVAG Acélhang férfikarát vezényelte Londonban, Párizsban. Bécsben és Bulgáriában. Alapító karnagy volt a Honvéd Művészegyüttes férfikarának, többször vezényelte a Rádiózenekart és az Állami Hangverszenyekart.

EZÜST PÁVA

Filmfesztivál Indiában

Mintegy háromhetes útról érkezett vissza Bacso Péter — akit zsűritagnak hívtak meg az Új-Delhiben rendezett 6. Nemzetközi Filmfesztiválra.

A találkozó — mondja Bacso Péter —, ami Indiában talán a szokványos fesztiváloknál is nagyobb jelentőségű esemény. Két egymással összefüggő oka is van ennek. Az egyik, hogy India ma is a világ egyik legnagyobb filmgyártó országa, legalábbis ami a számszerűséget illeti. Mintegy 400 játékfilmet gyártanak az országban évente.

A fesztiválon egy hatalmas kultúrpalotában vetítették a filmeket, de ezenkívül a város számtalan, óriás mozijában ugyancsak fesztiválfilmeket vetítettek, illetve egy-egy rendező retrospektív bemutatóját tartották meg. Valamennyi mozi, valamennyi előadására elővételben elkelték a jegyek. Hogy mit jelent a fesztivál India kulturális életében, azt talán az is jelzi, hogy a résztvevő filmrendezőket, és a zsűri tagjait Indira Gandhi asszony személyesen fogadta.

A retrospektívek között szerepeltek Fábri Zoltán filmjei, de retrospektívje volt Antonioninak és Elia Kazannak is, akik mindketten személyesen részt vettek a fesztiválon. Többek között megismerkedtem Elia Kazannal, aki nagy érdeklődést tanúsított a magyar filmek iránt, mint mondta, szívesen jönne Magyarországra.

A fesztiválon 35 ország vett részt, a játékfilmek versenyében 25 film szerepelt. A zsűriben rendkívül érdekes

emberekkel találkoztam, a szovjet Geraszimov mesteren kívül ott volt Wilgott Sjóman, a hazánkban is jól ismert kitűnő svéd rendező is, közülmük az Európában talán legismertebb, Sathiat Ray. Távoli mennydörgés című filmjét, úgy tudom, idén mutatják be a magyar mozikban. A zsűri mindössze négy díjat adott, a legjobb filmért, a legjobb rendezésért, a legjobb női- és férfi alakításért. Összinté örömmre szolgált, hogy a legjobb női alakításért járó Ezüst páva díjat a páva India nemzeti állata — a Szörény Rezső filmjének női főszerepét játszó Jana Plichtova kapta, a Tükörképekben nyújtott alakításáért. A zsűriben egyébként vita volt arról, hogy esetleg a legjobb rendező díját adják a Tükörképeknek. Jelentősnek kell tartani a sikert, hiszen a komplikált filmnyelvi eszközök, az idősíkok bonyolultsága ellenére sikerült a rendező „üzenetét” eljuttatni a nézőkhöz, a zsűri tagjaihoz.

Mint annyiszor külföldön, most is nagy örömmel tapasztalhattam, hogy általában, milyen nagy tekintélye van a magyar filmművészetnek. Találkoztam kritikussal, jól ismerték a magyar filmművészet legjelentősebb alkotásait, Fábri, Makk, Jancsó, filmjeit, s talvaly ugyanezen a fesztiválon Rózsa Ákos: Álmodozások kora, című műve kapott díjat. Most az egyik moziban az én Kitorás című filmemet is levetítették, de a kritikusok jól ismerték a Jelenidőt is.

A turini százak utódai Kossuthra emlékeztek

Az évfordulók áradatában érdemes egy pillanatra megállni egy érdekes centenáriumnál: száz esztendeje, hogy Cegléd városának 100 küldötte tisztelgett Turinban a számkivettségben élő Kossuth Lajos előtt. Képviselői mandátummal és hazahívó szóval fordultak a volt kormányzóhoz, aki megköszönte a bizalmat és szeretet és megnyilvánulását, de — mint tudjuk — kitarított számkivettsége mellett.

Az egykori „turini százak” utódai mabaráti kört alkotnak Cegléden, s január 23-án meghitt ünnepen emlékeztek meg a hajdani utazásról, amely egy magyar városnak a nemzet nagy vezetője iránti hűségét oly szépen példázta.

A barátj kör elnöke, Józsa Ferenc pedagógus köszöntötte a megjelenteket, s Kovács Károly, a városi tanács vb-elnöke nyitotta meg az ülést, amelyen Fekete Sándor író tartott beszédet, s Gyulai Antal, a kecskeméti Katona József Színház művésze adott elő ma is megindító részületeket Kossuth száz évvel ezelőtti nagy turini beszédéből.

Könnyműség

A feleség egy gyűrődéskzával érkezik haza a boltból. A férj méltatlankodik:
— Vízsz. 1., 6., függ. 16.?

Vízszintes: 1. A férj szavai (zárt betűk: O, O). 6. A vízsz. 1. sz. sort követő szövegrész (zárt betűk: S, T, H, A). 31. Rosszul, kedvezőtlenül (végződés). 12. Kiváló francia festő és grafikus (1780–1867). 13. Részvénytársaság. 14. Finom bútorfajta. 15. Délszláv nép. 16. Egtáj. 17. Amerikában honos ragadozó. 18. Kettőzve játék. 19. Tűz égését fokozza. 20. Pámutszövet. 21. Nem bizonyosan. 22. Hal is van ilyen. 23. Írásjel. 24. Ilyen szerzők, akik együtt írták a színművet. 25. Igeköte. 26. Utlegel (tájszó). 28. Valamely anyag grammjának hőmérsékletét 1 C-fokkal emelő hőmennyiség. 29. Az NSZK-sok gólt lövő válogatott labdarúgójának személyneve. 30. Hadianyag-tároló. 32. JP. 34. Hajólkötő. 35. Csend jelzője. 36. ZP. 37. Massachusetts USA-állam fővárosa. 39. Egyszemélyes versenycsónak. 40. Sportág. 41. Melegérvényi gyógynövény. 42. Például. 43. Kínai súlymérték. 44. Szűk cipő teszi. 45. Még friss. 46. Puskaalkatrész, névelővel. 47. Rokon nép. 48. Sirdogál. 50. 117 éves lételemény a fővárosban. 52. Kimagasló név a cseh irodalomban. 53. Szín.

Függőleges: 1. Lassan, ímmel-ámmal eszik. 2. Így jár, aki nem ismer mértéket az ivásban. 3. Nádásokban, mocsarakban élő, gerle nagyságú költöző madár. 4. Orosz költő (1880–1921). 5. Római szám ötvenen felül. 6. Tó Dél-Afrikában, 950 m magasságban. 7. Írország, németül (IRLAND). 8. Tagadószó. 9. Közép-Afrika egyik nagy

KIS TÖRTÉNETEK

Híres emberekről

Mezzettino, XVIII. századi olasz commedia dell'arte-szerző egy alkalommal vigjátékot írt, amelyet a művészekkel szemben tanúsított nagylelkűségéről híres Saint-Agnan hercegnek ajánlott. Amikor elvitte művét a herceghez, a portás útját állta. Az író haragjában elhatározta, hogy ellátogat az Ördög-sziget-re. Mint ismeretes, a sziget 1852 és 1945 között francia büntetőgyarmat volt. Az író új regényéhez keresett témát. A szigetnek csupán keskeny sávját bocsátották a turisták rendelkezésére. Mezzettinónak ez ellen sem volt kifogása. Amikor azután eljutott a herceg könyvtárszobájának ajtajába, a titkárhoz ütközött, aki ugyancsak a tiszteletdíj egyharmadáért volt hajlandó beengedni. Mezzettino neki is igenlően válaszolt.

A herceg igen barátságosan fogadta a szerzőt, és megkérdezte, mennyi tiszteletdíjat kíván a műért. „Kilencvenkilenc botütést” — válaszolta Mezzettino. A herceg ugyancsak elcsodálkozott a furcsa kérésén, és addig faggatta az író, amíg kiderült alkalmazottainak kapzsúsága. A mecénás jó nevetett a dolgon, és kiadta a parancsot, hogy alkalmazottainak azonnal „fizessék ki” fejenként a 33 botütést. Búcsúzáskor Mezzettinónak átadott egy pénztárcát. Ebben

ben a szerző 100 Lajosdi arany mellett egy cédulát is talált, amelyen az állt, hogy a szerzői tiszteletdíj „nem illetéköteles”.

Jack London már csinos kis vagyonra tett szert realista kalandregényeivel, amikor elhatározta, hogy ellátogat az Ördög-sziget-re. Mint ismeretes, a sziget 1852 és 1945 között francia büntetőgyarmat volt. Az író új regényéhez keresett témát. A szigetnek csupán keskeny sávját bocsátották a turisták rendelkezésére. Mezzettinónak ez ellen sem volt kifogása. Amikor azután eljutott a herceg könyvtárszobájának ajtajába, a titkárhoz ütközött, aki ugyancsak a tiszteletdíj egyharmadáért volt hajlandó beengedni. Mezzettino neki is igenlően válaszolt.

A herceg igen barátságosan fogadta a szerzőt, és megkérdezte, mennyi tiszteletdíjat kíván a műért. „Kilencvenkilenc botütést” — válaszolta Mezzettino. A herceg ugyancsak elcsodálkozott a furcsa kérésén, és addig faggatta az író, amíg kiderült alkalmazottainak kapzsúsága. A mecénás jó nevetett a dolgon, és kiadta a parancsot, hogy alkalmazottainak azonnal „fizessék ki” fejenként a 33 botütést. Búcsúzáskor Mezzettinónak átadott egy pénztárcát. Ebben

— Eddig csupán azzal voltam tisztában — mondotta almlétkodva Jack London —, hogy az Ördög-szigeten vagyok. Azt azonban álomban sem reméltem, hogy személyesen találkozom magával az ördöggel.

Picasso szórakozik

Picasso úgy rajzolt, ahogy más ember ír. Egész fiatal korában füzeteket és könyveket rajzokkal töltötte meg. Később rajzolt az étlapokra, a kiállítási útmutatókra, levelekre. A napi eseményeket néhány ceruzavonással kommentálta.

A Galerie de Seine-ben „Picasso szórakozik” címmel kiállítást rendeztek azokból a rajzaiból, amelyeket a negyvenes években, akkor négyéves lányának, Maiának készített.

Picasso leginkább rajzban tudott érintkezni Maiával. Megrajzolta a kislány portréját játék, alvás közben. Szivardobozokból vonatot készített, a babákat papírba öltöztette. Olyan világot képzelt a kislány köré, amelyben helyet kaptak az állatok, a cirkusz stb.

Maiával folytatott dialógusában új formákat talált ki, új anyagokkal kísérletezett.

Kockás papírra egyre bonyolultabb vonalakat és motívumokat rajzolt, így ébresztette rá kislányát a rajz titkára. A festészetben éppen ellenkező módon járt el. Ezt tanúsítják bikákat ábrázoló litográfiai is. Az állat bonyolult rajzát mindinkább egyszerűsítette, mindaddig, míg végül egyetlen vonallal ábrázolta.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11					12					13
	14				15					
16					17					18
19					20					21
22					23					24
25					26					27
					28					29
32	33				34					36
37					38					39
40					41					42
43					44					45
					46					47
48	49				50					52
					51					53

tava, a hasonnevű állam területén. 10. Gyógykenőcs. 16. A vízsz. 1. és 6. sz. sorok befutója. 17. A Turandot-bell három miniszter egyike. 18. Tárolóhely. 20. Előkelő, nagvillági. 21. Ragtalan szó után: tájban. 23. ... Erzsi; a Nemzeti Színház művésznője volt. 24. Dicszabás. 26. Végrendelet. 27. Hadianyag. 28. Pénzgyűgy. 31. Összejövétel, amelyre a febr. 20.

A népi ellenőrzés ideji programja

A Fővárosi Népi Ellenőrző Bizottság ideji programját a közelmúltban fogadták el a Városházán. Munkatervükben most is jó néhány olyan vizsgálati téma szerepel, amely a kétféle Budapest lakosságát közvetlenül vagy közvetve érinti. Így például ellenőrizni fogják: milyen a fogászati ellátás, megfelel-e a szociális egészségügy alapelveinek? Az előírások betartásával és kellő színvonalon működnek-e a magánrendelők? Milyen intézkedésekre van szükség az ellátás javítása érdekében? E terület fejlesztése az egészségügy ötödik ötéves tervének kiemelt feladata. A fogszívóadás, főleg gyermek korban, olyan jelentős mértékű, hogy népbetegségnek tekinthető. A hiányos és nem egészséges fogazat többféle megbetegedést okozhat, a fogszívóadás kiindulópontja lehet. A jelentős javulás ellenére sem az igényekhez mérten, sem nemzetközi viszonylatban nem tekinthető megfelelőnek az ellátás színvonala. A fogkezelés, különösen a fogpótlás, megengedhetetlenül hosszú időt vesz igénybe. Széles körű a magán-gyakorlat, s ennek ellenőrzése sem megfelelő.

Évek óta sok a lakossági panasza a lábbeliellátás választékára és minőségére. Az elmúlt tizen négy év alatt jelentős mennyiségű női csizma maradt raktáron, és a szezon végén árengedménnyel kellett ezeket kiárusítani. A gyárak gyakran nem azt gyártják, amire igény van. A reklamációk aránya az utóbbi években sem csökkent jelentősen. Mi ennek az oka? Az ipar és a kereskedelem, milyen intézkedéseket tesz a minőség javítása érdekében, illetve azért, hogy hibás áru ne kerüljön forgalomba? — a többi között ezekre a kérdésekre is választ keresnek a népi ellenőrök.

Közismert, hogy 1976. január elsejétől átszervezték, korszerűsítették az ingatlankezelő vállalatok szervezetét. Ezek a változások mennyiben segítettek elő tevékenységüket? Ez a téma is szerepel a népi ellenőrzés programjában.

Az utóbbi években új lakó-

telepek egész sora nőtt ki a földből. Ennek ellenére még mindig égető a lakásgond Budapestén. Fontos tehát, hogy azok, akik saját erőből építkeznek, minden lehető segítséget megkapjanak. Mennyire hatékonyak az állami befolyásolás eszközei, mi akadályozza a magánlakás-építkezés fejlesztésére elfogadott elképzelések érvényesítését? A lakossági bejelentések és jelzések arra mutatnak, hogy nem kielégítő például az építkezők teleteljesítése. Hiányos és nem eléggé differenciált a jelenlegi típusválaszték. Lassú és helyenként túlzottan bürokratikus az engedélyező hatóságok munkája. Az építetők gyakran kiszolgáltatott helyzetben vannak az építkezések szervezőivel, kivitelezőivel szemben. A negyedik ötéves tervben a fővárosban megépült mintegy 78 ezer lakásból több mint 17 ezer magánérből valósult meg. Az ötödik ötéves tervben is 12–14 ezer nem telepszerű, magánérből lakásépítés szerepel. Eppen ezért rendkívül fontos, hogy a népi ellenőrök feltárják az ezen a területen tapasztalható feszültségeket és megtegyék a szükséges észrevételeket, javaslatokat.

Az esztendő második felében, a tervek szerint, a többi között megvizsgálják a hús- és húskészítmények minőségét, választékát, s azt; miként változnak meg az út- és közmű-építések, a rendelkezésre álló pénzt gazdaságosan, koncentráltan és összehangoltan használják-e fel az érintett vállalatok. Budapestén a kiépített úthálózat hossza 1980 végére 2600 kilométerre, az ivóvízhálózat 4117 kilométerre, a csatornahálózat 2631 kilométerre, a gáz- 2310 kilométerre, a távfűtővezeték 293 kilométerre nő. Ezek fejlesztése és fenntartása a közművektől összehangolt, jól átgondolt, szervezett munkát követel, főként a forgalom zavartalan lebonnyolítása érdekében. Hogyan készültek fel a megnövekedett feladatok ellátására? — ezt is elemezni fogják a Fővárosi Népi Ellenőrzési Bizottság munkatársai.

Országos élelmiszeripari tanácskozás

A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium országos élelmiszeripari tanácskozást rendezett a vasasszakcserevet székházában; az értekezletet dr. Soós Gábor államtitkár nyitotta meg, majd dr. Romány Pál miniszter tartott előadást az élelmiszeripari eredményeiről és feladatairól.

Elmondotta a többi között, hogy az iparnak ez az ágazata 1975-re — 1960-hoz képest — két és félszeresére növelte a termelési értéket, amely meghaladta a százmilliárd forintot. Ehhez a felútláshoz megfelelően alapot adott a fokozódó mezőgazdasági árutermelés, amely igyekezett választékosan és mennyiségben fedezni a szükségletet. Az ipar alapanyag-ellátása általában megfelelő volt, a feldolgozó üzemek berendezési folyamatosan működtek, ez azonban nem jelenti azt, hogy valamennyi iparágban és az év minden szakában tervszerű és a szükséglet szerinti volt az árukibocsátás. Esetenként gondok adódtak, mint például 1976-ban, amikor is a mezőgazdasági termelés — főként a kedvezőtlen időjárás miatt, de gyakran munkaszervezési hiányosságok következtében — adócsökkentés maradtak a növénytermesztési tervek teljesítésével.

A lakossági fogyasztás mennyisége 1976-hoz képest élelmiszerekből 2,5–2,7 százalékkal, élvezeti cikkekkel 4,3–4,5 százalékkal, együttesen mintegy 3,1–3,3 százalékkal növekszik. Az egy főre jutó élelmiszer-ellátás adatai szintén jelzik a termelés fokozódását, hús- és húskészítményekből

az 1976. évi 71,6 kg-os fogyasztás 73,5 kg-ra növekszik, az előírászat szerint a zöldségfogyasztás 82-ről 94 kg-ra, az egy főre jutó gyümölcsfogyasztás pedig 72-ről 78 kg-ra nő.

A miniszter ezután a mezőgazdasági termelők és az élelmiszeripari üzemek kapcsolatának alakulásával foglalkozott. Az előadó kiemelte: a kapcsolatok fejlesztése csakis akkor lehetséges, ha a partnerek között tartós a bizalom, a partnerek gyakori változtatása ugyanis veszélyezteti a célok elérését. Általában arra van szükség, hogy a partnerek türelme- sebbek legyenek egymás nehézségeivel szemben, és nem hiányozhat a segítőkészség sem; az élelmiszeripari vállalatoknak bizonyos fokig integrálniuk kell a mezőgazdasági termelői tevékenységet, de ez semmiképpen sem jelenthet utasítgatást, ellenkezőleg, kötelezettséget és felelősséget ad és kölcsönös egymásroutaltságot feltételez.

A miniszter kitért az élelmiszeripari termelés gondjaira: egyebek között beszámolt arról, hogy az üzemek eszközállományának csakis 25–30 százaléka nevezhető korszerűnek. Az élelmiszeripari tanácskozás alkalmával az Agroinform a vasasszakcsereben élelmiszeripari kiállítás nyitott, amelyen több mint 200 korszerű, új terméket mutatnak be.

ÚJ VÍZTÁROLÓT létesítenek Monok község határában. A több mint egymillió köbméter vizet tároló mesterséges tó 700 hektár szántóföld öntözését teszi majd lehetővé

Elhunyt Révész Géza

Hosszan tartó, súlyos betegség után, január 22-én elhunyt Révész Géza, a párt Központi Bizottságának tagja, a magyar és a nemzetközi forradalmi munkásmozgalmak régi, kiemelkedő személyisége, vezérezredes, nyugalmazott honvédelmi miniszter, volt országgyűlési képviselő, népköztársaságunk volt varsói, illetőleg moszkvai nagykövete, aki az MSZBT alelnöke is volt hosszú ideig.

Révész Géza 1902-ben született Sátoraljaújhelyen, 13 éves kora óta dolgozott. Első munkahelye Budapest, az Ezüst-árnyagban volt. Hónapok alatt megtalálta az utat a munkásmozgalmhoz, a Budapesti Ifjúmunkás Együlethez, s még 1918-ban a kommunista pártba is.

A Tanácsköztársaság idején a Vörös Hadsereg katonaként harcolt. A munkásmozgalm leverését követő rövid ausztriai és csehszlovákiai emigrációs évek után még a 20-as évek elején hazatért Magyarországra, s a kommunista ifjúsági mozgalomban végzett pártmunkát. 1923-ban elfogták. 1924 novemberében fogolycserével a Szovjetunióba került, ahol elvégezte a műegyetemet, majd a katonai akadémiát. A háború éveiben a szovjet hadseregben szolgált, a magyar hadifoglyok körében a partizánmozgalm szervezésén munkálkodott, s fegyverrel vett részt hazánk felszabadításában.

A felszabadulás után — a pártközpont osztályvezetőjeként, varsói nagykövetségként, a néphadsereg főcsoportfőnöké- ként, terfhivatali elnökhelyettesként, majd 1957-től honvédelmi miniszterként, 1960-tól pedig hazánk moszkvai nagykövetségként — minden tiszt- ségben egyforma tisztel, lobozással, s kommunista jel- lemző szerénységgel végezte felelősségteljes munkáját.

Nyugdíjas korában is a Központi Bizottság társadalmi munkatársaként s a Magyar-Szovjet Baráti Társaság alelnöké- ként is rendszeresen, ka- tonás pontossággal végezte el a magára vállalt, nem kevés munkát.

Orvosi műszerek Miskolcra

Mindössze fél éve annak, hogy Miskolcon megkezdte munkáját a Medior orvosi elektronikus készülékgyára, az Orel. Tavaly ugyan még nem egész évet zártak, de a bemutatkozás így is sikerült. Főleg orvosi diagnosztikai tászkákat gyártottak, s ezek 60 százalékát külföldön értékesítették. Legnagyobb megrendelő a Szovjetunió volt, de sok tászkát vásároltak Miskolcra a dollárral fizető országok is.

Az új üzemen még az év vége előtt megkezdtek egy lélegeztető készülék gyártását. Erre első külföldi megrendelőjük Nigéria. A december rendkívül mozgalmas volt az Orelnél. Ekkor teljesítették szocialista exportjuk 50, tő- késként kivitelük 70 százalékát. Az idén teljes ütemben folytatódik a diagnosztikai tászkák, s négy típusban a lélegeztető készülékek gyártása is.

Új óvodák Angyalföldön

Új óvodák átadásával ünne- pelték Angyalföld felszabadu- lásának 32. évfordulóját a XIII. kerületben.

A közelmúltban már bir- tokba vették az apróságok a 7,2 millió forintos költséggel épült, minden igényt kielégítő, Petneházy utca 69. szám alatti óvodát, amely száz kis- gyermeknek ad helyet. A Jász utca 147. szám alatt 7,7 millió forintos költséggel épült köny- nyűszerkezetes, hetvenöt szem- lyes modern óvodát január 17-től várja a kicsinyeket. A Gyöngyösi út 67–71. szám alatti gyermekintézményt 3 millió forintos költséggel bő- vítették, s így újabb ötven apr- óságról tudnak gondoskodni itt; ök is még januárban bir- tokba vehetik a kibővített óvo- dát. Ugyancsak ötven hellyel bővítették — 3 millió forintos költséggel — a Madarász Vik- tor utca 3. szám alatti óvodát, és már megkezdődött a Muk Lajos utca 6. szám alattinak a műszaki átadása is.

ÚJ SZÁMÍTÓGÉP SZEGEDEN

A Központi Statisztikai Hivatal Számítástechnikai és Ügyvitelszervező Vállalat szegedi számítógépközpontja a növekvő igények ellátására R 20-as számítógépet kapott 50 millió forintos beruházás keretében

Az érc- és ásványbányászat tervei 4,5 millió tonna termelés 32 bányából

Az Országos Érc- és Ásvány- bányák huszonöt iparág csak- nem kétezer üzemét látja el kétszázféle termékével. A vál- lalat 22 külfejtésű és tíz föld alatti bánya termelését fogja össze, amelyekhez — miután a kibányászott nyersanyagok 86 százalékát, valamilyen mó- don feldolgozzák — 25 előké- szítő üzem tartozik.

A vállalat idei tervében ösz- sesen 4,5 millió tonna különfé- le fémérc és nem fém-as- vány termelése szerepel.

A fémércek között a vas-, a réz-, a mangán- és az ólom- cinkérc a legjelentősebb. A ru- dabányai 650 ezer tonnás vas- érctermelés körülbelül azonos a tavalyi mennyiséggel. Réz- ércet Recken és Rudabányán bányásznak, jelenleg összesen 100 ezer tonnát. A termelés jelentős növelését, s ezzel együtt a rézbehozatal csökken- tését az új recki bánya meg- nyitása teszi majd lehetővé, ahol jelenleg kutatási, akna- melyítési munkák folynak. Az új bánya, amely az ország leg- nagyobb bányája lesz, nagy mélységben települt, a ma bá- nyászottnál jobban dúsított, egyszerre nagyobb tömegben előforduló rézércet ad majd.

Magyarország mangánércva- gyona világvizonylatban is jelentékeny, termelése azon- ban alacsony szinten van: az úrkúti bányában 1977-ben 170 ezer tonnát hoznak felszínre. A termelés bővítésére akkor kerülhet sor, amikor az elavult, nagy költségekkel termelő technológia és a környezet nagymérvű szennyezése miatt leállított ferromangánygyártás pótlására működni kezd új, korszerű eljárással a ferro- mangánkohó. Ennek hiányá- ban ugyanis a hazai mangán- érc felhasználási lehetőségei igen korlátozottak.

A különböző fémércelken túl körülbelül százezer tonna tűz- álló és kerámia anyagot, 430 ezer tonna öntödei homokot, 690 ezer tonna mészkövet, 175 ezer tonna nemes anyagot —

kaolint és bentonitot — bá- nyásznak.

A pilisvörösvári, az iszka- szentgyörgyi és az alsótelekesi dolomitbányák termelése — amelyet főként az építőipar, a kohászat, a festékgyártás és az üvegipar használ fel — 880 ezer tonna lesz. Pálházán 110 ezer tonna perlitet — kiváló építő- ipari szigetelőanyag —, Fehér- várcsurgón 580 ezer tonna üveghomokot termelnek.

A különböző, nem fém-as- ványok termelése nemcsak a hazai igényeket elégíti ki, ha- nem exportra is lehetőséget ad. Természetesen bizonyos termékek — például a jó mi- nőségű tűzálló anyag, a nagy tisztaságú kaolin — importjára továbbra is szükség lesz, első- sorban minőségi problémák miatt.

Az import helyettesítése, mi- vel a hazai nyersanyagok mi- nősége adott, elsősorban a bá- nyák és a felhasználók jó együttműködése révén valósí- tható meg. Erre több jó példa is van — többek között a csem- pegyártás új eljárása a hazai, gyengébb minőségű nyersanya- gokat is hasznosítani tudja, így a gyártáshoz szükséges anyagokat teljes egészében ha- zai források fedezik.

Beruházásokra összesen 149 millió forintot költenek. Két jelentős létesítmény export- fejlesztő hitelből épül. A hegyaljai kovaföldbázison nö- vényvédőszer-hordozó anyagot gyártó üzemet építenek, vala- mint új üzem létesül az üveg- homok-nemesítés bővítésére.

Ezenkívül Pilisvörösvá- ron, az ott található különle- ges minőségű dolomit jobb hasznosítására nemesvakolat- gyártó üzemet létesítenek, osztrák licenc alapján. Ezt a terméket — amelyből az épít- kezéseket vagy a lakóházak ta- tarozásánál, vízzel összekever- ve, géppel is felhordható, tar- tós vakolat készíthető — jelen- leg csak tőkés importból lehet beszerezni.

Tudományos tanácskozás a rádióról, tévéről

A rádióhallgató vagy a tévé- néző többnyire így sorolja fel készülékével szemben támasz- tott követelményeit: a rádión tisztán, zavartalanul jöjje- nek be a távoli állomások, a hangminőség legyen jó, a tévé- képernyő éles, a színek élhetőek.

A vevőkészülékek tervezői- nek a követelményeket le kell fordítaniuk a műszaki para- méterek nyelvére, hiszen csak ezekből kiindulva lehet az egyes alkatrészeket megter- vezni.

Egy új készüléktípus terve- zésének kezdetén, a gyártó terv célban rögzíti az elérhető műszaki jellemzőket. A Szov- jetunióban például öt osztá- ba sorolják a rádió- és tévé- vevőket a főbb műszaki jel- lemzők alapján. (Az árak is nagyjából ennek a rangsornak felelnek meg.) A KGST-n be- lül fekete-fehér és színes, asz- tali- és hordozható vevők ka- tegóriájára alapítanak meg- minimális jellemzőket. S ter-

mészetesen tábrekednek a nem- zetközi szabványosításra is.

Az egyik legismertebb az a nyugatnémet (DIN) szabvány, amely a kiváló minőségű hangvisszaadó készülékek pa- ramétereit rögzíti. Azok a le- meztájszók, erősítők, rádióve- vőkészülékek, amelyek a Hi-Fi megjelölést viselik, a szabvány szigorú előírásainak tesznek eleget. A fokozott követelmé- nyek teljesítését segíti az in- tegrált áramkörű technológia, amely lehetővé teszi olyan megoldások alkalmazását is, amelyek hagyományos alkatré- szekkel nehezen, drágábban lennének megvalósíthatók.

A mai rádióhallgató és tévé- néző több járulékos, kényelmi szolgáltatást is igényel. Ilye- nek az önműködő élesre han- golás, a programozható álló- másvalasztás. A rádió- és tévé- vevőkészülékek főbb műszaki követelményeiről a Híradás- technikai Tudományos Egye- sület tartott tanácskozást.

HÍREK

Családiház-elemeket gyárt a Beton- és Vasbetonipari Művek

A Beton- és Vasbetonipari Művek ebben az évben a tava- lynál dinamikusabb beruhá- zási programmal folytatja ter- melési szerteágazó korszer- sítését. Összesen 376 millió fo- rintot költ a fejlesztésre, amelynek eredményeként az idén több új üzemrész, gépsor kezd meg a munkát. A szent- endrei Vasbetonelemek Gyárá- ban az év második felében he- lyezik üzembe a családi há- zakhoz és egyéb lakásokhoz szükséges „E”-gerendát készítő korszerű gépsort, amely éven- te 300 ezer méter, azaz 1500 lakás építéséhez elegendő ge- rendát szállít az építőknak. Az óvodák, üzletházak és egyéb közösségi épületek univer- záltervezetű szűkséges fal- panelek gyártását a dunaujvá- rosi elemgyár komlóli telepé- nek rekonstrukciójával fejlesz- tik. A munka első szakaszá- ban évente 50 ezer négyzetmé- ter falpanel gyártó gépsort állítottak fel, s az új üzem- csarnokban ez év harmadik negyedében helyezik üzembe a második gépsort, amellyel együtt a komlóli telep évi 120 ezer négyzetméterre növeli termelését. Bekapcsolódnak az építészeti ágazat könnyűser- keztes fejlesztési programjá- ba is.

A Közép-Tisza vidéki üdü- lököltes fejlesztésével ka- pcsolatos feladatokra egymilli- árd forint áll rendelkezésre az ötödik ötéves terv idősa- kában, jelentették be Egerben, a Közép-Tiszavidéki Intéző Bizottság plenáris ülésén. A jóváhagyott terv a kiskörei vízlépcső hullámtéri tárolóta- vának üdülési és idegenfor- galmi célokra való hasznosí- tását írja elő.

A KULTURALIS Miniszte- rium Móróc Zsigmond irodal- mi ösztöndíjában 1977-ben tíz fiatal író részesült. Az ösztön- díjakat Pozsgay Imre minisz- ter adta át.

Száznál több gyógyító vízű tó, folyó és soha be nem fa- ggyó forrás található a Jakut Autonóm SZSZK, a Szovjet- unió legészakibb köztársasága területén. Közülük a Sztigitan- Szilba nevű forrás vize a leg- kegyetlenebb sarki télben, mínusz 50 Celsius alatt sem hűl le plusz 25 foknál hide- ggebbre.

MARC CHAGALLT, a 89 éves, orosz származású vilá- g hírnév francia festőművészt Pá- rizsban a Becsületrend nagy- keresztjével tüntették ki.

Tizenhatan megfagytak az indiai Bihar államban a szo- katlan hidegben. Emberemlé- kezet óta először havazott a Bahama-szigeteken. Az isko- lákat két napra bezárták. Hó- viharok söpörtek végig Irán északi körzetén.

LENGYEL bányahatósági küldöttség tartózkodott Pé- csett. Négy napos tanulmányút- ja alatt a gázkötés-, a sújtó- lég- és szénporrobbanás-ve- szély elhárításával kapcsolatos kérdéseket vizsgálta a mecse- ki szénmedencében.

A busóvilág ismét megele- venedik Mohácson. A látvá- nyos farsangi mulatságra az idén február 20-án kerül sor. A múlt évben több mint húsz- ezer vendége volt a télző- tavaszváró ünnepségnek.

FARKASINVAZIÓT figyel- tek meg az utóbbi napokban Gergelyja környékén, Make- dónia legdélibb részén. A far- kasok farkába verődve meg- támadják az állatokat, nem- csak a hegyekben, hanem a falvakban és nappal is.

HÍRADÓ

SAJTÓSZEMLE
Szerkesztő:
a szerkesztő bizottság
1054 Budapest
V. Stendli utca 8
Kiadja:
az Igazságügy Minisztérium
Beosztás: sajtóosztály
77-401 Szikra-Lapnyomda
Budapest